30 420 Emancipatiebeleid

Verslag van een schriftelijk overleg

Vastgesteld d.d. …

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de staatssecretaris d.d. 24 september 2026 inzake de ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032 (Kamerstuk 30 420, nr. 454). Bij brief van ... heeft de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie
Hamstra

Griffier van de commissie
Verhoev

Inhoud

I Vragen en opmerkingen uit de fracties
- **Inbreng van de leden van de D66-fractie**
- **Inbreng van de leden van de VVD-fractie**
- **Inbreng van de leden van de PRO-fractie**
- **Inbreng van de leden van de PVV-fractie**
- **Inbreng van de leden van de JA21-fractie**
- **Inbreng van de leden van de BBB-fractie**
- **Inbreng van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie**

II Reactie van de staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027–2032. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn, gelijke kansen krijgen en veilig over straat kunnen. Dat is voor deze leden een belangrijk uitgangspunt. Maatschappelijke organisaties spelen hierin een onmisbare rol. Deze leden zijn dan ook positief dat de staatssecretaris hun werk de komende jaren blijft ondersteunen.

De leden van de D66-fractie zien dat de regeling vraagt om monitoring en evaluatie van de resultaten. *Hoe zorgt de staatssecretaris ervoor dat daarbij niet alleen wordt gekeken naar uitgevoerde activiteiten, maar ook naar de ervaringen van vrouwen en lhbtiq+-personen zelf?*

Wordt bijvoorbeeld onderzocht of zij zich daadwerkelijk veiliger voelen en minder discriminatie ervaren?

De leden van de D66-fractie zijn positief over de extra aandacht voor lhbtiq+-veiligheid. Hiervoor is samenwerking nodig tussen maatschappelijke organisaties, overheden, scholen, zorginstellingen en bedrijven. *Hoe wordt ervoor gezorgd dat de kennis en ervaring van maatschappelijke organisaties ook daadwerkelijk leidt tot betere zorg, een veiliger schoolklimaat en minder discriminatie? Hoe zorgt de staatssecretaris ervoor dat organisaties de plannen voor het voortzetten van succesvolle activiteiten na afloop van de subsidieperiode ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren?*

De leden van de D66-fractie lezen dat €70.000 wordt gereserveerd voor onderzoek naar desinformatie en anti-gender- en anti-lhbtiq+-campagnes in Nederland. Deze leden vragen de staatssecretaris of dit onderzoek zich ook zal richten op de organisaties en internationale netwerken achter deze campagnes, hun financieringsbronnen, eventuele buitenlandse beïnvloeding en de strategieën waarmee zij het publieke debat proberen te beïnvloeden. Zij vragen of ook wordt gekeken welke stappen in de praktijk kunnen worden ondernomen om desinformatie en buitenlandse beïnvloeding op dit thema tegen te gaan.

Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie hoe ervoor wordt gezorgd dat organisaties in het Caribisch deel van het Koninkrijk voldoende toegang hebben tot de regeling. *Hoe zorgt de staatssecretaris ervoor dat de voorwaarden aansluiten bij de lokale situatie en dat organisaties op de verschillende eilanden hun eigen behoeften en oplossingen kunnen inbrengen?*

Tot slot vinden de leden van de D66-fractie het belangrijk dat succesvolle initiatieven niet na enkele jaren verdwijnen. Emancipatie vraagt om een lange adem. Deze leden vinden het belangrijk dat succesvolle projecten kunnen worden voortgezet, ook als de subsidie afloopt. Hoe zorgt de staatssecretaris ervoor dat de kennis en resultaten behouden blijven? Daarnaast vragen deze leden of de eis dat organisaties minimaal 10% van hun inkomsten uit andere bronnen halen, haalbaar is voor kleinere organisaties. Hoe wordt voorkomen dat goede initiatieven hierdoor in de knel komen?

De leden van de D66-fractie zien deze regeling als een belangrijke kans om verder te werken aan een vrijer en veiliger Nederland, waarin iedereen zichzelf kan zijn.

Inbreng van de leden van de VVD-fractie
De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032 en hebben nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat er €270.000 wordt gealloceerd voor het bevorderen van lhbtiq+-acceptatie onder jongeren. Welke jongeren worden op welke manier met deze subsidie bereikt? Bereikt deze subsidiecategorie de specifieke groepen waar de acceptatie het laagst is, zoals jongeren die in hun omgeving te maken hebben met afwijzing van

homoseksualiteit? Deze leden hechten eraan dat de gesubsidieerde activiteiten niet vooral jongeren bereiken die al een hoge mate van acceptatie hebben voor homoseksualiteit.

De leden van de VVD-fractie hechten grote waarde aan een krachtige aanpak van geweld tegen lhbtiq+-personen. Ten aanzien van de versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid lezen deze leden over het toevoegen van een nieuwe subsidiecategorie, waarbij partners uit het maatschappelijk middenveld kennis en expertise uit gaan wisselen. Zij vragen de staatssecretaris nader te duiden hoe deze expertise-uitwisseling bijdraagt aan versterking van de lhbtiq+-veiligheid. Welke concrete veiligheidsproblemen moeten dit soort nieuwe samenwerkingsverbanden op gaan lossen en welke meetbare resultaten worden aan de subsidieverstrekking verbonden?

De leden van de VVD-fractie lezen dat 1 miljoen euro aan subsidie voor deze nieuwe categorie is gealloceerd. Kan de staatssecretaris nader toelichten waar dit bedrag op is gebaseerd? Valt deze subsidiecategorie onder het thema ‘het vergroten van de veiligheid bij instanties’? Zo ja, kan de staatssecretaris middels een tabel met concrete bedragen verduidelijken hoeveel subsidie er voor de andere vier thema’s binnen ‘versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid’ zijn gealloceerd en hoe deze in verhouding staan tot elkaar? Is de staatssecretaris van mening dat de volgorde van de thema’s binnen de versterkte aanpak ook gezien kan worden als een prioriteringskader waarop moet worden geacteerd? Deze leden vragen de staatssecretaris ook nader toe te lichten hoe deze nieuwe subsidiecategorie aansluit op de reeds bestaande inzet van gemeenten maar ook van de politie, bijvoorbeeld via Roze in Blauw.

Voorts zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd naar de concrete subsidies die worden uitgegeven aan het thema ‘vergroten van de veiligheid van lhbtiq+-personen in de publieke ruimte’. Kan de staatssecretaris toelichten welke middelen hiervoor zijn vrijgemaakt binnen deze ontwerpregeling? Is binnen deze ontwerpregeling ruimte opgenomen voor aanvragen die zien op het onderzoeken van de oorzaken van geweld tegen lhbtiq+-personen?

Tot slot zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd naar de kwalitatieve en kwantitatieve toetsingscriteria voor het beoordelen van de doeltreffendheid van bepaalde subsidies. Op welke manier waarborgt de staatssecretaris binnen de ontwerpregeling dat gegeven subsidies achteraf kunnen worden getoetst op behaald resultaat, doeltreffendheid en effectiviteit? Deze leden lezen in de midtermevaluatie dat een betere onderbouwing van effectiviteit wenselijk is. Hoe gaat de staatssecretaris dit overnemen? Zij hebben daarnaast vernomen dat enkele stakeholders hebben aangegeven dat een ‘contextspecifieke benadering’ van aanvragen nodig is. Deze leden achten dit onwenselijk aangezien dit niet samengaat met het hanteren van een gelijk speelveld. Kan de staatssecretaris toelichten hoe zij is omgegaan met dit advies?

Inbreng van de leden van de PRO-fractie
De leden van de PRO-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de subsidieregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032. Deze leden zijn zeer bezorgd over de trend die het recente Trimbos-onderzoek benadrukt: de acceptatie van homoseksualiteit onder Nederlandse jongeren neemt af. Zij zijn blij om te zien dat de staatssecretaris deze zorgelijke trend herkent en beleid ontwikkelt om deze tegen te gaan. Zij hebben nog een aantal vragen over de invulling van de subsidieregeling.

De leden van de PRO-fractie lezen dat de staatssecretaris kiest voor acht verschillende allianties met daarnaast projectsubsidies. Deze leden vragen zich af of dit niet zal leiden tot versplintering. Zou het niet effectiever zijn om bijvoorbeeld voor zes grotere allianties te gaan, waarvan in ieder geval één robuuste alliantie voor lhbti+ en één voor vrouwenemancipatie? Dat zou kunnen leiden tot brede, actieve allianties met meer expertise en een groter netwerk. Hoe denkt de staatssecretaris hierover?

Tevens lezen de leden van de PRO-fractie in de regeling dat een van de speerpunten van de alliantiesubsidie ‘het offline en online bevorderen van emancipatie in meer gesloten gemeenschappen’ is. Deze leden kijken positief naar het betrekken van dit doel bij de regeling, aangezien uit onderzoek blijkt dat binnen sommige gesloten gemeenschappen emancipatie en daarmee sociale veiligheid nog achterblijft. Tegelijkertijd is onder meer uit onderzoek van Nieuwsuur bekend dat lhbti-organisaties die voorlichting geven binnen sommige van deze gemeenschappen een invulling geven aan emancipatie en gelijkwaardigheid die wat deze leden betreft ontoereikend is. Denk hierbij aan het adagium: ‘je mag wel homoseksueel zijn, maar het praktiseren ervan is een zonde’. Hoe garandeert de staatssecretaris dat bij het verwezenlijken van dit alliantiesubsidie-doel de juiste balans wordt gevonden tussen gerichte emancipatie die aansluit bij de gesloten gemeenschap enerzijds en het verbeteren van de daadwerkelijke gelijkwaardigheid en veiligheid van lhbti-personen anderzijds? Kan de staatssecretaris deze leden garanderen dat de subsidie niet terechtkomt bij een organisatie die weliswaar aansluiting vindt bij een gesloten gemeenschap, maar niet voldoet aan de eisen die we behoren te stellen aan het bevorderen van de gelijkwaardigheid en veiligheid van lhbti-personen?

In de regeling lezen de leden van de PRO-fractie dat de allianties beter worden ingekaderd om te zorgen dat ze als aanvragers van de alliantiesubsidie zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij het beleidskader en de beleidstheorie van het ministerie van OCW. Deze leden vinden het belangrijk dat bij de totstandkoming van het beleid wordt geluisterd naar de wensen van vrouwen en lhbti+-personen zelf. Kan de staatssecretaris garanderen dat de input van de vrouwen- en lhbtiq+-gemeenschap wordt meegenomen bij de vorming van het beleid, de beleidstheorie en de subsidieregeling? Hoe beoogt de staatssecretaris deze samenwerking vorm te geven?

De leden van de PRO-fractie lezen dat er een aparte subsidieregeling komt voor het garanderen van de veiligheid van lhbti-personen, waarin specifiek middelen beschikbaar zijn gesteld voor onderzoek naar anti-gender- en anti-lhbti+-campagnes in Nederland. Deze leden

zouden graag van de staatssecretaris vernemen hoe de kennis die voortvloeit uit dit onderzoek gericht wordt teruggekoppeld aan zowel het ministerie van OCW als aan de verschillende gesubsidieerde organisaties die zich bezighouden met de veiligheid van lhbti-personen en vrouwen. Deze leden vinden het belangrijk dat alle organisaties die actief zijn op het gebied van emancipatie over de meest recente kennis van de online invloed van de anti-genderbeweging beschikken. Kan de staatssecretaris inzicht geven in de wijze waarop de resultaten van gesubsidieerde onderzoeken worden gedeeld met de organisaties?

Tot slot merken de leden van de PRO-fractie op dat het kabinet zich in het coalitieakkoord heeft gecommitteerd aan het Regenboogakkoord, waarin is afgesproken dat er een ‘ambitieus emancipatiebeleid’ wordt gevoerd. Na het verschijnen van verschillende rapporten over onder meer de dalende homoacceptatie en de toenemende acceptatie van het slaan van een vrouw lijken deze investeringen in emancipatiebeleid alleen maar aan relevantie toe te nemen. Hoe vertaalt de staatssecretaris deze grote ambities concreet in het subsidiebeleid? Acht zij de jaarlijks beschikbare middelen toereikend om de eigen ambities waar te maken? Kan, het liefst in een tabel, inzichtelijk worden gemaakt hoe de middelen die dit kabinet uittrekt zich verhouden tot de middelen die vorige kabinet(ten) uittrokken? Komen alle extra middelen volledig ten goede aan gender- en lhbti-gelijkheid en hoe verhoudt zich dit tot de in augustus door de premier aangekondigde 35 miljoen extra investeringen in de veiligheid van lhbti-personen?

Inbreng van de leden van de PVV-fractie
De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris van 24 september 2026, de bijbehorende ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032 en de beslisnota. Deze leden hebben de volgende vragen.

De huidige subsidieregeling vervalt per 1 januari 2027. De staatssecretaris stelt een nieuwe vijfjarige regeling voor om zo met financiële ondersteuning aan maatschappelijke organisaties bij te dragen aan initiatieven en samenwerkingen die de gelijkwaardigheid van vrouwen en lhbtiq+-personen bevorderen. In de beslisnota wordt daarnaast een alliantiesubsidie voorgesteld als onderdeel van een versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid, met een claim van 1 miljoen euro voor drie opeenvolgende jaren.

De acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren is in enkele jaren dramatisch gedaald; in meerdere regio’s van ongeveer 70 procent naar 50 procent. Dat is geen toeval. Het is het voorspelbare gevolg van jarenlange massa-immigratie uit culturen waarin vrouwenrechten, homoseksualiteit en gelijkwaardigheid ondergeschikt zijn aan een intolerante ideologie. Terwijl dit kabinet miljoenen blijft pompen in Regenboogsteden, Veilige Steden en bewustwordingscampagnes, worden de echte oorzaken zorgvuldig vermeden. Falende integratie en de import van opvattingen die haaks staan op Nederlandse normen en waarden worden niet aangepakt. Ondanks al die miljoenen worden de problemen niet kleiner, maar groter.

Welke concrete, meetbare resultaten heeft de regeling 2022-2027 opgeleverd? Graag een overzicht per jaar van de verstrekte subsidies, de ontvangers en de gerealiseerde effecten op veiligheid en gelijkwaardigheid. Hoeveel geld is de afgelopen vijf jaar uitgegeven aan de huidige regeling en aan vergelijkbare projecten, en wat is het aantoonbare effect op de veiligheid van vrouwen en homoseksuelen op straat, op school en in de wijk? Op welke specifieke cijfers en onderzoeken baseert de staatssecretaris de stelling dat gelijkwaardigheid 'niet overal in de samenleving effectief is'? Graag de bronnen en de kerncijfers. Hoeveel geld is er in totaal gereserveerd voor de nieuwe regeling 2027-2032? Welke criteria hanteert de staatssecretaris bij de selectie van organisaties en hoe wordt een gelijk speelveld geborgd zodat niet steeds dezelfde clubs de subsidies ontvangen?
Welke lessen uit de afgelopen periode zijn daadwerkelijk verwerkt in de nieuwe regeling, en welke concrete aanpassingen zijn daaruit voortgekomen? Hoe wordt voorkomen dat subsidies terechtkomen bij projecten zonder aantoonbaar resultaat en welke sancties of terugvorderingsmogelijkheden zijn opgenomen als de doelen niet worden gehaald?
Is de staatssecretaris bereid de Kamer jaarlijks te informeren over de besteding, de ontvangers en de meetbare effecten van deze regeling? Zo nee, waarom niet? Waarom wordt gekozen voor voortzetting van financiële ondersteuning aan maatschappelijke organisaties in plaats van een evaluatie die eerst aantoont dat de vorige regeling effectief was?
Welke afspraken zijn gemaakt over de alliantiesubsidie van 1 miljoen euro en hoe wordt geborgd dat dit samenwerkingsverband concrete veiligheidsverbeteringen oplevert in plaats van alleen overleg en rapportages?

De leden van de PVV-fractie wachten de antwoorden af.

Inbreng van de leden van de JA21-fractie
De leden van de JA21-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032. Deze leden hebben de volgende vragen.

Noodzaak, effectiviteit en financiële onderbouwing
De leden van de JA21-fractie vragen welke aantoonbare verbeteringen de bestaande subsidieregeling heeft opgeleverd voor de veiligheid, rechtspositie en maatschappelijke participatie van vrouwen en lhbtiq+-personen. Kan de staatssecretaris onderscheid maken tussen uitgevoerde activiteiten, bereikte personen en daadwerkelijk vastgestelde maatschappelijke effecten? Welke interventies zijn aantoonbaar effectief gebleken, welke onvoldoende en welke worden daarom niet voortgezet? Welke alternatieven voor voortzetting van de subsidieregeling zijn onderzocht?

Normverandering, keuzevrijheid en inhoudelijke afbakening
De leden van de JA21-fractie lezen dat normverandering, het tegengaan van stereotype denkbeelden en het opheffen van schadelijke normen belangrijke onderdelen van de regeling zijn. Wie bepaalt welke normen schadelijk zijn en aan welke objectieve criteria wordt dat getoetst? Hoe wordt onderscheid gemaakt tussen discriminatie of uitsluiting enerzijds en rechtmatige verschillen in overtuiging, levensbeschouwing en persoonlijke voorkeur anderzijds?

De leden van de JA21-fractie vragen hoe wordt gewaarborgd dat gesubsidieerde activiteiten de keuzevrijheid van burgers respecteren, ook wanneer zij kiezen voor een traditionele rolverdeling binnen hun gezin. Kan de staatssecretaris bevestigen dat een vrijwillige keuze voor deeltijdwerk, zorgtaken of een traditioneel gezinsleven niet op zichzelf wordt aangemerkt als een schadelijke norm die met overheidssubsidie moet worden veranderd?

De toelichting stelt dat normen en stereotype denkbeelden de grondoorzaak zijn van de problemen waarop het emancipatiebeleid zich richt. Op welke empirische onderbouwing berust deze brede conclusie? Hoe worden andere verklaringen, zoals sociaal-economische omstandigheden, religieuze opvattingen, culturele factoren en tekortschietende handhaving, meegewogen?

Intersectionaliteit en gelijke toegang tot subsidies
De leden van de JA21-fractie vragen hoe wordt voorkomen dat instemming met een bepaalde maatschappelijke of ideologische benadering feitelijk een voorwaarde wordt voor subsidieverlening. Kunnen organisaties die gelijke behandeling en veiligheid bevorderen, maar kritisch staan tegenover onderdelen van de gehanteerde beleidstheorie, op gelijke voet meedingen? Hoe worden beoordelaars geselecteerd en hoe worden onafhankelijkheid en het voorkomen van belangenverstrengeling gewaarborgd?

Veiligheid en gesloten gemeenschappen
De leden van de JA21-fractie onderschrijven het belang van bescherming tegen geweld en intimidatie. Deze leden vragen waarom de afzonderlijke veiligheidssubsidie vooral wordt gericht op veiligheid binnen en tijdens de interactie met instanties. Hoe sluit deze inzet aan op bedreiging, straatintimidatie, geweld en het vermijden van bepaalde buurten of openbare gelegenheden? Welke afstemming vindt plaats met de minister van Justitie en Veiligheid, politie en gemeenten? (2026D46083, p. 5, 29 en 39, artikel 3.1 en de toelichting daarop.)

Een van de speerpunten betreft emancipatie in meer gesloten gemeenschappen. Welke gemeenschappen worden hiermee bedoeld en op welke gegevens wordt de selectie gebaseerd? Hoe wordt verzekerd dat projecten ook vrouwen en homoseksuelen bereiken die binnen hun familie of gemeenschap onder druk staan? Worden religieus en cultureel gemotiveerde afwijzing, waaronder binnen orthodox-islamitische gemeenschappen, expliciet betrokken bij de probleemanalyse wanneer onderzoeksgegevens daartoe aanleiding geven? Hoe wordt voorkomen dat moeilijk bereikbare groepen buiten beeld blijven terwijl subsidie vooral terechtkomt bij organisaties en deelnemers die al goed bereikbaar zijn? (2026D46083, p. 2 en 34-35, artikel 2.1, eerste lid, onderdeel f, en de toelichting daarop.)

Allianties, subsidieafhankelijkheid en belangenbehartiging
De leden van de JA21-fractie vragen waarom is gekozen voor precies acht allianties met een subsidie van ten minste 2,5 miljoen euro per alliantie voor vijf jaar. Hoe wordt voorkomen dat gevestigde subsidieontvangers door de ervaringseisen en de nadruk op eerdere prestaties een structurele voorsprong krijgen op nieuwe organisaties?

De leden van de JA21-fractie zien dat de eis dat organisaties ten minste tien procent van hun inkomsten uit andere bronnen dan subsidies van de staatssecretaris verkrijgen, kan worden versoepeld. Tellen subsidies van andere ministeries, gemeenten en provincies mee als dergelijke andere inkomsten? Zo ja, hoe draagt deze eis dan bij aan het verminderen van afhankelijkheid van publieke middelen? In welke bijzondere situaties kan een lager percentage worden toegestaan?

Inbreng van de leden van de BBB-fractie
De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerpregeling Subsidieregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032 en de daarbij behorende stukken. Deze leden vinden dat iedereen in Nederland veilig moet kunnen leven en gelijk behandeld moet worden. Tegelijkertijd vinden zij dat subsidiegeld zorgvuldig moet worden besteed, dat de overheid terughoudend moet zijn met maatschappelijke beïnvloeding en dat publieke middelen aantoonbaar moeten bijdragen aan concrete maatschappelijke resultaten.

De leden van de BBB-fractie lezen dat de huidige subsidieregeling wordt voortgezet omdat inzet van de Rijksoverheid volgens de staatssecretaris nodig blijft. Deze leden vragen de staatssecretaris concreet uiteen te zetten welke meetbare resultaten met de huidige regeling zijn bereikt en welke maatschappelijke verbeteringen zonder deze subsidieregeling niet zouden zijn gerealiseerd.

De leden van de BBB-fractie lezen daarnaast dat uit evaluaties blijkt dat de allianties als ‘relatief doelmatig’ worden beschouwd, terwijl tegelijkertijd wordt aangegeven dat harde conclusies over de effectiviteit lastig zijn vast te stellen. Kan de staatssecretaris nader toelichten hoe zij in dat licht tot de conclusie komt dat voortzetting van deze subsidieconstructie gerechtvaardigd is?

De leden van de BBB-fractie constateren dat zowel evaluaties van de emancipatie-allianties als recente evaluaties van de Regenboogsteden laten zien dat het moeilijk blijft om de daadwerkelijke maatschappelijke effecten van beleid op het gebied van acceptatie en veiligheid vast te stellen. Deze leden vragen waarom het kabinet kiest voor voortzetting en uitbreiding van subsidie-instrumenten waarvan de effectiviteit volgens de beschikbare evaluaties slechts beperkt aantoonbaar is. Welke objectieve resultaten moeten over vijf jaar bereikt zijn om deze regeling als succesvol te kunnen bestempelen?

De leden van de BBB-fractie constateren dat acht allianties voor een periode van vijf jaar subsidie kunnen ontvangen en dat deze subsidies kunnen oplopen tot miljoenen euro's per alliantie. Deze leden vragen hoe wordt voorkomen dat opnieuw voornamelijk een beperkte groep reeds gevestigde organisaties voor langere tijd afhankelijk wordt van overheidssubsidies.

De leden van de BBB-fractie vragen tevens hoeveel organisaties in de huidige subsidieperiode meer dan 1 miljoen euro aan subsidie hebben ontvangen en hoeveel van deze organisaties

naar verwachting ook onder de nieuwe regeling in aanmerking kunnen komen voor financiering.

De leden van de BBB-fractie lezen verder dat gesubsidieerde organisaties onder meer een rol kunnen vervullen bij agendering, vertegenwoordiging, beleidsadvies en beïnvloeding van maatschappelijke normen. Kan de staatssecretaris aangeven hoe wordt gewaarborgd dat belastinggeld niet wordt ingezet voor politieke of ideologische lobbyactiviteiten richting overheden en volksvertegenwoordigers?

De leden van de BBB-fractie lezen dat subsidieaanvragen onder meer worden beoordeeld op thema's als normverandering, gendertransformatieve benaderingen, intersectionaliteit, empathie en het tegengaan van stereotype denkbeelden. Deze leden vragen de staatssecretaris hoe dergelijke begrippen objectief kunnen worden beoordeeld en welke concrete, toetsbare criteria hierbij worden gehanteerd.

De leden van de BBB-fractie vragen voorts wie bepaalt wat in de praktijk moet worden verstaan onder een ‘schadelijke norm’ of een ‘stereotiep denkbeeld’. Op basis van welke objectieve maatstaven gebeurt dit?

De leden van de BBB-fractie vragen daarnaast waarom het begrip intersectionaliteit zo nadrukkelijk terugkomt in de beoordelingskaders van de regeling. Welke toegevoegde waarde heeft dit begrip volgens de staatssecretaris voor het daadwerkelijk verbeteren van de positie van mensen in de praktijk?

De leden van de BBB-fractie lezen dat landelijke spreiding een beoordelingscriterium wordt. Deze leden onderschrijven het belang hiervan, maar vragen hoe wordt voorkomen dat middelen in de praktijk toch vooral terechtkomen bij organisaties die zijn gevestigd in de Randstad. Kan de staatssecretaris een overzicht verstrekken van de regionale verdeling van de subsidiegelden onder de huidige regeling? Kan daarbij specifiek worden aangegeven welk deel van de middelen terechtkwam buiten de vier grote steden?

De leden van de BBB-fractie vragen voorts hoe initiatieven vanuit kleinere gemeenten, dorpen en regio's daadwerkelijk een eerlijke kans krijgen ten opzichte van professionele subsidieorganisaties met uitgebreide aanvraagcapaciteit.

De leden van de BBB-fractie lezen dat uit de recente evaluatie van het programma Regenboogsteden blijkt dat het moeilijk blijft om vast te stellen of inwoners zich door het beleid daadwerkelijk veiliger voelen. Deze leden vragen welke lessen uit deze evaluatie zijn verwerkt in de voorliggende regeling.

De leden van de BBB-fractie lezen daarnaast dat het kabinet heeft aangekondigd twintig extra Regenboogsteden toe te willen voegen en daarvoor aanvullende middelen beschikbaar te stellen. Deze leden vragen hoe deze uitbreiding zich verhoudt tot de voorliggende

subsidieregeling. Dreigt hierdoor geen overlap van subsidiestromen, projecten, uitvoeringsorganisaties en netwerken? Op welke wijze worden dubbelingen voorkomen?

De leden van de BBB-fractie constateren dat een meerderheid van de Kamer de afgelopen jaren kritisch is geweest op onderdelen van het transgenderbeleid. Deze leden vragen hoe de staatssecretaris ervoor zorgt dat gesubsidieerde organisaties niet alsnog beleid, normen of maatschappelijke veranderingen nastreven waarvoor geen democratisch draagvlak bestaat.

Tot slot vragen de leden van de BBB-fractie hoe de staatssecretaris de grens ziet tussen het bevorderen van gelijke behandeling door de overheid enerzijds en het actief sturen op maatschappelijke opvattingen en normen anderzijds. Welke terughoudendheid acht de staatssecretaris passend wanneer publieke middelen worden ingezet voor normverandering en bewustwordingsactiviteiten?

Inbreng van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027–2032.Deze leden vinden het van groot belang dat maatschappelijke organisaties voldoende middelen en ruimte krijgen om zich in te zetten voor gender- en lhbtiq+-gelijkheid, emancipatie en veiligheid.

Risico van versplintering
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie zijn positief over de ondersteuning van emancipatieorganisaties en de mogelijkheden voor projectsubsidies, waaronder voor Caribisch Nederland. Tegelijkertijd maken deze leden zich zorgen over het risico op versnippering van middelen en expertise. De ontwerpregeling voorziet in instellingssubsidies voor acht allianties, naast verschillende projectsubsidies.

Hoe voorkomt de staatssecretaris dat deze verdeling leidt tot versnippering en een verminderde slagkracht van maatschappelijke organisaties? Overweegt de staatssecretaris om bijvoorbeeld aan zes in plaats van acht allianties een instellingssubsidie te verstrekken, met daarbinnen ten minste één brede alliantie voor lhbtiq+-emancipatie en één brede alliantie voor vrouwenemancipatie, zodat verschillende vormen van expertise, ervaring en netwerken met elkaar worden verbonden? Zo nee, waarom niet?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie onderschrijven het belang van het thema lhbtiq+-veiligheid en zien dit ook als een relevant thema voor projectsubsidies. Kan de staatssecretaris toelichten waarom ervoor is gekozen hiervoor een afzonderlijke subsidiecategorie in te richten? Is overwogen om het thema lhbtiq+-veiligheid onder te brengen bij een bredere alliantie voor lhbtiq+-emancipatie en, zo nee, waarom niet?

Ambities en beschikbare middelen
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie maken zich zorgen over de verhouding tussen de ambities van het emancipatiebeleid en de beschikbare financiële middelen. Het

emancipatiebudget bedraagt al jaren ongeveer 20 miljoen euro per jaar, terwijl de uitdagingen op het gebied van gender- en lhbtiq+-gelijkheid, discriminatie en veiligheid groot zijn.

Is het kabinet bereid om het emancipatiebudget met minimaal 25 procent te verhogen, van ca. 20 naar 25 miljoen per jaar, om zo het hoofd te bieden aan de actuele uitdagingen op emancipatiegebied, om uitvoering te geven aan de ambities uit het Regenboogakkoord en het coalitieakkoord en om te voorkomen dat het scala aan alliantie- en projectsubsidies uit de subsidieregeling leidt tot versplintering en beperkte impact?

Betrokkenheid van maatschappelijke organisaties
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie lezen dat de nieuwe regeling voorziet in meer sturing op allianties, zodat deze beter aansluiten bij het beleidskader en de beleidstheorie van het ministerie van OCW. Deze leden benadrukken het belang van het uitgangspunt ‘niets over ons zonder ons’. Maatschappelijke organisaties zijn niet alleen uitvoerders van emancipatiebeleid, maar leveren vanuit hun expertise, ervaringen en achterban ook een essentiële bijdrage aan de ontwikkeling ervan.

Bij de voorbereiding van de regeling is gebruikgemaakt van evaluaties en een uitvraag onder belanghebbenden. Kan de staatssecretaris toelichten op welke wijze de inbreng van maatschappelijke organisaties is verwerkt in de ontwerpregeling?

Hoe waarborgt de staatssecretaris dat allianties en maatschappelijke organisaties niet alleen worden ingekaderd om aan te sluiten bij het beleid van het ministerie, maar dat hun eigen inzichten en de wensen en behoeften van vrouwen en lhbtiq+-personen ook nadrukkelijk worden meegenomen bij de vorming van het beleid, de beleidstheorie en de subsidieregeling? Hoe wordt deze betrokkenheid gedurende de looptijd van de regeling gewaarborgd?

II Reactie van de staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie
De leden van de D66-fractie zien dat de regeling vraagt om monitoring en evaluatie van de resultaten. Hoe zorgt de staatssecretaris ervoor dat daarbij niet alleen wordt gekeken naar uitgevoerde activiteiten, maar ook naar de ervaringen van vrouwen en lhbtiq+-personen zelf? Wordt bijvoorbeeld onderzocht of zij zich daadwerkelijk veiliger voelen en minder discriminatie ervaren?

De ontwerpregeling regelt monitoring op drie niveaus: outputs, outcomes en maatschappelijke impact, met daarbij passende kwantitatieve én kwalitatieve indicatoren. Bij outputs en outcomes gaat het om de directe prestaties van de uitgevoerde activiteiten en de effecten daarvan. Bij monitoring op het niveau van maatschappelijke impact wordt breder gekeken naar de ervaringen van vrouwen en lhbtiq+ personen in de maatschappij, waaronder veiligheidsbeleving en ervaren discriminatie. De ervaringen van vrouwen en lhbtiq+ personen komen onder andere aan bod in de tweejaarlijkse Emancipatiemonitor en Lhbtiqa+-monitor.

Het is niet altijd mogelijk of proportioneel om per uitgevoerde activiteit te beoordelen wat de precieze effecten zijn op de bredere ervaringen van vrouwen en lhbtiq+ personen, omdat hun

ervaringen worden gevormd door tal van maatschappelijke factoren die meespelen. Wel beoordeelt de externe tussen- en eindevaluatie van de allianties de algehele samenhang tussen de outputs en outcomes van de uitgevoerde activiteiten en hun bredere maatschappelijke impact aan de hand van de indicatoren uit de theories of change van de verschillende allianties.

De leden van de D66-fractie zijn positief over de extra aandacht voor lhbtiq+-veiligheid. Hiervoor is samenwerking nodig tussen maatschappelijke organisaties, overheden, scholen, zorginstellingen en bedrijven. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de kennis en ervaring van maatschappelijke organisaties ook daadwerkelijk leidt tot betere zorg, een veiliger schoolklimaat en minder discriminatie?

De subsidie voor versterking van de lhbtiq+-veiligheid is gebaseerd op het eindrapport van de projectgroep lhbtiq+-veiligheid. Dat rapport is in samenspraak met maatschappelijke organisaties en instanties opgesteld. Concreet vraag ik organisaties om conform paragraaf 3.2 van het eindrapport in te zetten op het gevraagd en ongevraagd advies geven aan instanties, het creëren of bestendigen van een platform voor de uitwisseling van expertise en interventies, en het faciliteren van een publiek-private samenwerking.

Hoe zorgt de staatssecretaris ervoor dat organisaties de plannen voor het voortzetten van succesvolle activiteiten na afloop van de subsidieperiode ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren?

Voor de borging na afloop geldt dat elk plan van aanpak een beschrijving van de verduurzaming tijdens en na de subsidieperiode bevat. In de beoordeling van de subsidies worden duurzaamheid en borging als beoordelingscriteria meegenomen. Waar mogelijk maak ik in partnerschapsovereenkomsten verder afspraken over het onderbrengen van activiteiten en producten buiten de alliantie, en zorg ik ervoor dat de tussentijdse en eindevaluatie een overzicht bevatten van producten die buiten de alliantie zijn overgedragen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer interventies onderdeel worden van het beleidsinstrumentarium van andere overheden, ministeries of maatschappelijke instellingen en bedrijven.

De leden van de D66-fractie lezen dat €70.000 wordt gereserveerd voor onderzoek naar desinformatie en anti-gender- en anti-lhbtiq+-campagnes in Nederland. Deze leden vragen de staatssecretaris of dit onderzoek zich ook zal richten op de organisaties en internationale netwerken achter deze campagnes, hun financieringsbronnen, eventuele buitenlandse beïnvloeding en de strategieën waarmee zij het publieke debat proberen te beïnvloeden. Zij vragen of ook wordt gekeken welke stappen in de praktijk kunnen worden ondernomen om desinformatie en buitenlandse beïnvloeding op dit thema tegen te gaan.

Het onderzoek naar anti-gender- en -anti-lhbtiq+-campagnes betreft een fenomeenonderzoek naar de verspreiding en impact van anti-gendernarratieven in Nederland. Ik heb de onderzoekers gevraagd om dit fenomeen te onderzoeken in relatie tot opkomende

internationale bewegingen, zoals de anti-genderbeweging, (religieus) conservatisme en de manosfeer. Ik wil weten hoe deze narratieven zich verspreiden en ontwikkelen in de Nederlandse context, welke factoren onderliggend zijn en wat de impact hiervan is op het publieke en politieke debat, de politieke besluitvorming, de vrijheid en veiligheid van vrouwen en lhbtiq+ personen en het werk van maatschappelijke organisaties. Ook heb ik hen gevraagd advies en handelingsperspectief te bieden over wat de overheid kan doen om de verspreiding van deze narratieven tegen te gaan en mogelijke negatieve impact te mitigeren, rekening houdend met de wettelijke kaders. De conclusies van het fenomeenonderzoek, dat naar verwachting medio 2027 verschijnt, betrek ik bij aanvullende beleidsinzet. Als uit het onderzoek blijkt dat aanbevelingen de beleidsterreinen van andere bewindspersonen raken, ga ik dit actief agenderen bij de betreffende departementen. Het ministerie van OCW heeft, net als de andere ministeries, geen juridische grondslag om verder strekkende onderzoeken te doen naar specifieke organisaties en individuen. Het onderzoek zal dan ook geen specifieke organisaties, netwerken en financieringsbronnen in kaart kunnen brengen.

Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie hoe ervoor wordt gezorgd dat organisaties in het Caribisch deel van het Koninkrijk voldoende toegang hebben tot de regeling. Hoe zorgt de staatssecretaris ervoor dat de voorwaarden aansluiten bij de lokale situatie en dat organisaties op de verschillende eilanden hun eigen behoeften en oplossingen kunnen inbrengen?

Omdat subsidieaanvragen uit het Caribisch deel van het Koninkrijk eerder zijn achtergebleven, bevat de ontwerpregeling een apart hoofdstuk met voorwaarden die passen bij de Caribische context. Instellingen die daar gevestigd zijn kunnen projectsubsidie aanvragen vanaf € 10.000 voor ten hoogste vijf jaar, met een vooraanvraagprocedure waarin OCW binnen zes weken een haalbaarheidsadvies geeft, een formulier met toelichting in het Nederlands en Engels, uitbetaling in US-dollars en 100% bevoorschotting. De kosten van oprichting en inschrijving bij de Kamer van Koophandel zijn subsidiabel, omdat maatschappelijke initiatieven daar minder vaak in formele rechtspersonen zijn georganiseerd terwijl dat wel noodzakelijk is om subsidie te ontvangen. De alliantiesubsidie en de projectsubsidie lhbtiq+-veiligheid staan eveneens open voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. Voor lhbtiq+-veiligheid is een aparte subsidie voor het Caribisch deel gereserveerd. Naar aanleiding van uw vraag en voortschrijdend inzicht zal ik de voorwaarden bij de subsidie voor lhbtiq+-veiligheid in de Caribische delen van het Koninkrijk tegen het licht houden. Het gaat hier om technische aanpassingen zodat de subsidie beter aansluit op waar behoefte aan is. Zo zal bijvoorbeeld ook bij deze subsidie gelden dat oprichtingskosten worden vergoed, en zal ik nogmaals scherp kijken naar het beoordelingskader.
Tot slot zijn verschillende perspectieven van maatschappelijke organisaties via een openbare consultatie in februari 2026 meegenomen. Hierin is hen expliciet gevraagd naar de toegankelijkheid voor organisaties uit het Caribisch deel van het Koninkrijk. In de Emancipatienota heb ik aangekondigd de samenwerking en netwerkvorming van het maatschappelijk middenveld in de Caribische delen te bevorderen en een tweejarige pilot in Caribisch Nederland te starten gericht op de grondoorzaken van ongelijkwaardigheid.

Tot slot vinden de leden van de D66-fractie het belangrijk dat succesvolle initiatieven niet na enkele jaren verdwijnen. Emancipatie vraagt om een lange adem. Deze leden vinden het belangrijk dat succesvolle projecten kunnen worden voortgezet, ook als de subsidie afloopt. Hoe zorgt de staatssecretaris ervoor dat de kennis en resultaten behouden blijven?

Voor het behoud van kennis en resultaten verwijs ik naar mijn eerdere antwoord op de vraag van de leden van de D66-fractie, waarin ik ben ingegaan op de duurzaamheid en borging. Dit geldt ook voor projectsubsidies en alliantiesubsidies.

Daarnaast vragen deze leden of de eis dat organisaties minimaal 10% van hun inkomsten uit andere bronnen halen, haalbaar is voor kleinere organisaties. Hoe wordt voorkomen dat goede initiatieven hierdoor in de knel komen?

De eis van ten minste 10% inkomsten uit andere bronnen dan door mij verstrekte subsidies is bedoeld om maatschappelijke organisaties aan te moedigen om voor hun financiering verder te kijken dan mijn subsidies. Het is namelijk kwetsbaar als een organisatie voor 100% afhankelijk is van subsidies en er geen prikkel is om andere geldbronnen te benutten of te creëren. Dit vereiste gold al in de regeling 2022-2027. Ik heb sindsdien geen zorgelijke signalen ontvangen hierover van het maatschappelijk middenveld.

Voor kleinere organisaties zijn in de nieuwe regeling aparte, lichtere routes opengesteld zoals de kleinschalige projectsubsidie waarbij die inkomenseis bewust niet geldt.

De leden van de D66-fractie zien deze regeling als een belangrijke kans om verder te werken aan een vrijer en veiliger Nederland, waarin iedereen zichzelf kan zijn.

Inbreng van de leden van de VVD-fractie
De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032 en hebben nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat er €270.000 wordt gealloceerd voor het bevorderen van lhbtiq+-acceptatie onder jongeren. Welke jongeren worden op welke manier met deze subsidie bereikt? Bereikt deze subsidiecategorie de specifieke groepen waar de acceptatie het laagst is, zoals jongeren die in hun omgeving te maken hebben met afwijzing van homoseksualiteit? Deze leden hechten eraan dat de gesubsidieerde activiteiten niet vooral jongeren bereiken die al een hoge mate van acceptatie hebben voor homoseksualiteit.

Het bedrag voor het bevorderen van lhbtiq+-acceptatie onder jongeren waarnaar verwezen wordt is een klein deel van de middelen die naar dit thema gaan. De komende jaren is over de hele breedte van de versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid aandacht voor het bevorderen van lhbtiq+-acceptatie onder jongeren, en voor lhbtiq+ jongeren zelf. Hoe die aandacht eruitziet licht ik toe in de Kamerbrief over de versterkte aanpak die op 17 november naar Uw Kamer is gestuurd.. Het doel is uiteraard om meer jongeren te bereiken dan enkel jongeren die al een hoge mate van acceptatie hebben ten opzichte van homoseksualiteit.

De leden van de VVD-fractie hechten grote waarde aan een krachtige aanpak van geweld tegen lhbtiq+-personen. Ten aanzien van de versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid lezen deze leden over het toevoegen van een nieuwe subsidiecategorie, waarbij partners uit het maatschappelijk middenveld kennis en expertise uit gaan wisselen. Zij vragen de staatssecretaris nader te duiden hoe deze expertise-uitwisseling bijdraagt aan versterking van de lhbtiq+-veiligheid.

Ook bij dit onderdeel van de subsidieregeling geldt dat het slechts een onderdeel is van een breder pakket aan maatregelen die vallen onder de versterkte aanpak. De gebieden waar binnen de versterkte aanpak aandacht voor is, zijn gebaseerd op de uitgebreide consultaties en een analyse van beschikbare literatuur, onderzoeken en monitors. Uit de consultatie- en analysefase die voorafgingen aan de versterkte aanpak, waarvan de resultaten te lezen zijn in de kamerbrief en het bijbehorende eindrapport van het project[1], kwam naar voren dat 'binnen instanties' één van de gebieden zijn waar lhbtiq+ personen zich onveilig voelen. Dit kan gaan om een gebrek aan kennis, deskundigheid of sensitiviteit binnen die instanties en organisaties, of bijvoorbeeld een gebrek aan handvatten voor autoriteitsfiguren om in te grijpen bij onveilige situaties waar lhbtiq+ personen bij betrokken zijn.

Welke concrete veiligheidsproblemen moeten dit soort nieuwe samenwerkingsverbanden op gaan lossen en welke meetbare resultaten worden aan de subsidieverstrekking verbonden?

Het samenwerkingsverband zal gaan werken aan verschillende (sociale) veiligheidsproblemen binnen instanties, organisaties en onderwijs. Voorbeelden hiervan staan ook in het eindrapport lhbtiq+-veiligheid genoemd van 10 december 2025. Dat kan bijvoorbeeld gaan om een gebrek aan deskundigheid bij het verlenen van zorg aan lhbtiq+ personen, of bij het tegengaan van pesten en andere vormen van onveiligheid op school. De organisaties binnen het samenwerkingsverband kunnen op verschillende manieren inzetten op die problemen, bijvoorbeeld door een adviesfunctie te vervullen, of met trainingen en workshops, of via andere interventies.

In hoofdstuk 3 van de regeling en in bijlage 2 bij de ontwerpregeling beschrijf ik op welke manier ik borg dat zoveel als mogelijk meetbare impact wordt gerealiseerd. Hier heb ik vanaf de beoordelingsfase van een projectaanvraag aandacht voor. Ik kan nog niet vooruitlopen op de precieze invulling daarvan voor deze subsidie, omdat dit afhangt van wat er in een uiteindelijk plan van aanpak van een dergelijk samenwerkingsverband komt te staan. Tot slot zijn voortgangscontrole gedurende de looptijd en een evaluatie achteraf ook onderdeel van de subsidieverplichtingen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat 1 miljoen euro aan subsidie voor deze nieuwe categorie is gealloceerd. Kan de staatssecretaris nader toelichten waar dit bedrag op is gebaseerd? Valt deze subsidiecategorie onder het thema ‘het vergroten van de veiligheid bij

[1] Kamerstukken II, 2025-2026, 30 420, nr. 437

instanties'? Zo ja, kan de staatssecretaris middels een tabel met concrete bedragen verduidelijken hoeveel subsidie er voor de andere vier thema's binnen 'versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid' zijn gealloceerd en hoe deze in verhouding staan tot elkaar? Is de staatssecretaris van mening dat de volgorde van de thema's binnen de versterkte aanpak ook gezien kan worden als een prioriteringskader waarop moet worden geacteerd? Deze leden vragen de staatssecretaris ook nader toe te lichten hoe deze nieuwe subsidiecategorie aansluit op de reeds bestaande inzet van gemeenten maar ook van de politie, bijvoorbeeld via Roze in Blauw.

De bedragen waarnaar wordt verwezen, geven een beperkt inzicht in het totale pakket aan maatregelen en bijbehorende middelen. De verdeling van middelen staat niet 1:1 gelijk aan de verschillende thema's binnen de versterkte aanpak. Een deel van de maatregelen ziet toe op meerdere thema's, en sommige thema's worden door meerdere maatregelen ingevuld. Dit licht ik toe in de Kamerbrief over de versterkte aanpak van 17 november jl. Hierin ga ik nader in op de maatregelen die dit jaar zijn uitgevoerd en geef ik een gedetailleerder beeld van de inzet voor de komende jaren.

Voorts zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd naar de concrete subsidies die worden uitgegeven aan het thema 'vergroten van de veiligheid van lhbtiq+-personen in de publieke ruimte'. Kan de staatssecretaris toelichten welke middelen hiervoor zijn vrijgemaakt binnen deze ontwerpregeling? Is binnen deze ontwerpregeling ruimte opgenomen voor aanvragen die zien op het onderzoeken van de oorzaken van geweld tegen lhbtiq+-personen?

Voor een uitgebreid overzicht van maatregelen op het gebied van veiligheid in de publieke ruimte verwijs ik graag naar de hierboven genoemde Kamerbrief over de versterkte aanpak. In deze brief ga ik in op verschillende onderzoeken die zijn gestart of op de planning staan over onderwerpen die raken aan veiligheid van lhbtiq+ personen.

Tot slot zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd naar de kwalitatieve en kwantitatieve toetsingscriteria voor het beoordelen van de doeltreffendheid van bepaalde subsidies. Op welke manier waarborgt de staatssecretaris binnen de ontwerpregeling dat gegeven subsidies achteraf kunnen worden getoetst op behaald resultaat, doeltreffendheid en effectiviteit?

De toetsing en evaluatie op de doeltreffendheid van subsidies is in de ontwerpregeling op verschillende manieren geborgd.

Voor allianties geldt dat hun theory of change, het veranderplan waarin is onderbouwd hoe de alliantieactiviteiten bijdragen aan maatschappelijk verandering, een strategische doelstelling moet bevatten met tussenstappen op het niveau van maatschappelijke impact, outcomes en output. Die moeten zoveel mogelijk specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden (SMART) zijn. Deze verschillende tussenstappen dienen vooraf te worden onderbouwd om hun effectiviteit aannemelijk te maken. Dit kan op basis van onderzoek, representatieve praktijkervaringen of evaluaties van eerdere projecten. Het vooraf definiëren

van SMART tussenstappen en bijbehorende indicatoren waarborgt vervolgens ook dat de effectiviteit van de alliantieactiviteiten achteraf kan worden beoordeeld. Dit wordt gedaan door een door mij aangewezen externe evaluator, die een tussentijdse evaluatie en een eindevaluatie uitvoert op basis van de vooraf gedefinieerde tussenstappen en indicatoren uit het veranderplan.

Voor projectsubsidies gelden vergelijkbare eisen wat betreft het vooraf definiëren van SMART en onderbouwde tussendoelen en indicatoren, uiteraard proportioneel ten opzichte van de kleinere omvang van dergelijke projectsubsidies in vergelijking met de allianties.

Deze leden lezen in de midtermevaluatie dat een betere onderbouwing van effectiviteit wenselijk is. Hoe gaat de staatssecretaris dit overnemen?

Met mijn inzet geef ik ook opvolging aan de midtermevaluatie. Ecorys concludeerde daarin dat een in een theory of change uitgewerkt veranderplan een efficiënte methode is, maar geen harde conclusies over impact toelaat, en beval aan af te wegen of meer onderbouwing van de effectiviteit gewenst is, met het voorbehoud dat impactstudies veel tijd en middelen vragen. In de regeling zet ik daarom in op gedetailleerdere en uniform uitgewerkte veranderplannen, een uitgebreidere beschrijving van de beoordelingsprocedure en een centraal georganiseerde externe evaluatie die ook bredere conclusies over de effectiviteit van allianties als instrument mogelijk maakt.

Zij hebben daarnaast vernomen dat enkele stakeholders hebben aangegeven dat een 'contextspecifieke benadering' van aanvragen nodig is. Deze leden achten dit onwenselijk aangezien dit niet samengaat met het hanteren van een gelijk speelveld. Kan de staatssecretaris toelichten hoe zij is omgegaan met dit advies?

Ik zet in op het bewaken van een gelijk speelveld zodat alle geïnteresseerde partijen evenveel kans hebben om een succesvolle aanvraag in te dienen.
In dit traject ben ik bijvoorbeeld in gesprek gegaan met kleine organisaties om te zien op welke wijze de toegankelijkheid van de regeling verder versterkt kan worden. Dat is vertaald in heldere beoordelingskaders die als integraal onderdeel van de regeling worden gepubliceerd, zodat elke aanvraag consistent en transparant wordt beoordeeld. Ook heeft dit geleid tot een uitsplitsing van de subsidiecategorieën zodat per categorie passende voorwaarden gelden.

Inbreng van de leden van de PRO-fractie
De leden van de PRO-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de subsidieregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032. Deze leden zijn zeer bezorgd over de trend die het recente Trimbos-onderzoek benadrukt: de acceptatie van homoseksualiteit onder Nederlandse jongeren neemt af. Zij zijn blij om te zien dat de staatssecretaris deze zorgelijke trend herkent en beleid ontwikkelt om deze tegen te gaan. Zij hebben nog een aantal vragen over de invulling van de subsidieregeling.

De leden van de PRO-fractie lezen dat de staatssecretaris kiest voor acht verschillende allianties met daarnaast projectsubsidies. Deze leden vragen zich af of dit niet zal leiden tot versplintering. Zou het niet effectiever zijn om bijvoorbeeld voor zes grotere allianties te gaan, waarvan in ieder geval één robuuste alliantie voor lhbti+ en één voor vrouwenemancipatie? Dat zou kunnen leiden tot brede, actieve allianties met meer expertise en een groter netwerk. Hoe denkt de staatssecretaris hierover?

Ik heb die optie overwogen en ter consultatie voorgelegd aan maatschappelijke organisaties. In deze regeling kies ik ervoor om vast te houden aan acht allianties, mede omdat de organisaties die in januari en februari 2026 zijn geconsulteerd onder andere aangaven effectiever te kunnen zijn zonder al te veel consolidatie binnen de allianties. Ik vind het belangrijk om het maatschappelijk middenveld hierin goed te horen. Zij gaven in hun reacties onder andere aan veel waarde te hechten aan meerstemmigheid van organisaties en het thematisch werken. Dit sluit aan bij de gedachte dat veel problematiek op het vlak van gendergelijkheid en op het vlak van lhbtiq+-gelijkheid overlapt in de probleemanalyse. Dit is bijvoorbeeld te zien in de gelijke toegang tot de gezondheidszorg, een probleem dat zowel vrouwen als lhbtiq+ personen raakt. Alliantievorming zelf zie ik als het instrument tegen versnippering: een alliantie bundelt twee tot vijf organisaties die vijf jaar lang thematisch samenwerken, dat in de vorige rondes nuttig en werkbaar is gebleken.

Tevens lezen de leden van de PRO-fractie in de regeling dat een van de speerpunten van de alliantiesubsidie 'het offline en online bevorderen van emancipatie in meer gesloten gemeenschappen' is. Deze leden kijken positief naar het betrekken van dit doel bij de regeling, aangezien uit onderzoek blijkt dat binnen sommige gesloten gemeenschappen emancipatie en daarmee sociale veiligheid nog achterblijft. Tegelijkertijd is onder meer uit onderzoek van Nieuwsuur bekend dat lhbti-organisaties die voorlichting geven binnen sommige van deze gemeenschappen een invulling geven aan emancipatie en gelijkwaardigheid die wat deze leden betreft ontoereikend is. Denk hierbij aan het adagium: 'je mag wel homoseksueel zijn, maar het praktiseren ervan is een zonde'. Hoe garandeert de staatssecretaris dat bij het verwezenlijken van dit alliantiesubsidie-doel de juiste balans wordt gevonden tussen gerichte emancipatie die aansluit bij de gesloten gemeenschap enerzijds en het verbeteren van de daadwerkelijke gelijkwaardigheid en veiligheid van lhbti-personen anderzijds? Kan de staatssecretaris deze leden garanderen dat de subsidie niet terechtkomt bij een organisatie die weliswaar aansluiting vindt bij een gesloten gemeenschap, maar niet voldoet aan de eisen die we behoren te stellen aan het bevorderen van de gelijkwaardigheid en veiligheid van lhbti-personen?

Ja, dat kan ik garanderen. Ik heb in de toelichting bij de ontwerpregeling opgenomen wat ik versta onder het van binnenuit bevorderen van emancipatie. Dit dient in elk geval de grondoorzaken van ongelijkheid aan te pakken, zoals schadelijke traditionele rolpatronen, sociale controle en gebrek aan zelfbeschikking, en dit dient tot stand te komen vanuit de gemeenschappen zelf, met ervaringsdeskundigen en op basis van gelijkwaardigheid.

Allianties rapporteren jaarlijks over hun activiteiten. Als blijkt dat die activiteiten onvoldoende worden uitgevoerd, dan kan op de subsidie worden gekort.

In de regeling lezen de leden van de PRO-fractie dat de allianties beter worden ingekaderd om te zorgen dat ze als aanvragers van de alliantiesubsidie zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij het beleidskader en de beleidstheorie van het ministerie van OCW. Deze leden vinden het belangrijk dat bij de totstandkoming van het beleid wordt geluisterd naar de wensen van vrouwen en lhbti+-personen zelf. Kan de staatssecretaris garanderen dat de input van de vrouwen- en lhbtiq+-gemeenschap wordt meegenomen bij de vorming van het beleid, de beleidstheorie en de subsidieregeling? Hoe beoogt de staatssecretaris deze samenwerking vorm te geven?

Ja, dat kan ik garanderen. In de totstandkoming van de subsidieregeling zijn verschillende maatschappelijke organisaties van vrouwen en lhbtiq+ personen betrokken en geconsulteerd. Ook zijn diverse perspectieven uit het Intersectioneel Netwerk Co-creatie en vanuit Caribische delen van het Koninkrijk opgehaald. Ook voor de totstandkoming van de beleidstheorie zijn, naast wetenschappers en kennisinstituten, enkele vrouwen- en lhbtiq+-organisaties geconsulteerd. Voor de vorming van beleid haal ik doorlopend verschillende perspectieven op, zo ook voor de emancipatienota. In de context van deze subsidieregeling gaat OCW met de verschillende allianties van emancipatieorganisaties partnerschappen aan. Binnen deze partnerschappen onderhoudt OCW contact met vertegenwoordigers van vrouwenorganisaties en lhbtiq+-organisaties. Ook biedt dit gelegenheid om over en weer kansen en uitdagingen voor het emancipatiebeleid te signaleren en om elkaars effectiviteit te versterken.

De leden van de PRO-fractie lezen dat er een aparte subsidieregeling komt voor het garanderen van de veiligheid van lhbti-personen, waarin specifiek middelen beschikbaar zijn gesteld voor onderzoek naar anti-gender- en anti-lhbti+-campagnes in Nederland. Deze leden zouden graag van de staatssecretaris vernemen hoe de kennis die voortvloeit uit dit onderzoek gericht wordt teruggekoppeld aan zowel het ministerie van OCW als aan de verschillende gesubsidieerde organisaties die zich bezighouden met de veiligheid van lhbti-personen en vrouwen. Deze leden vinden het belangrijk dat alle organisaties die actief zijn op het gebied van emancipatie over de meest recente kennis van de online invloed van de anti-genderbeweging beschikken. Kan de staatssecretaris inzicht geven in de wijze waarop de resultaten van gesubsidieerde onderzoeken worden gedeeld met de organisaties?

Het onderzoek naar anti-gender- en -anti-lhbtiq+-campagnes betreft een fenomeenonderzoek naar de verspreiding en impact van anti-gendernarratieven in Nederland. Ik heb de onderzoekers gevraagd om dit fenomeen te onderzoeken in relatie tot opkomende internationale bewegingen, zoals de anti-genderbeweging, (religieus) conservatisme en de manosfeer. Binnen de Versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid heb ik middelen vrijgemaakt om hier onderzoek naar te doen. Ik verwacht de onderzoeksresultaten medio 2027 en zal deze met uw Kamer delen. De onderzoeksresultaten zijn dan ook voor organisaties die actief zijn op het

gebied van emancipatie beschikbaar en waar relevant zal ik deze ook proactief bij hen onder de aandacht brengen.

Tot slot merken de leden van de PRO-fractie op dat het kabinet zich in het coalitieakkoord heeft gecommitteerd aan het Regenboogakkoord, waarin is afgesproken dat er een 'ambitieus emancipatiebeleid' wordt gevoerd. Na het verschijnen van verschillende rapporten over onder meer de dalende homoacceptatie en de toenemende acceptatie van het slaan van een vrouw lijken deze investeringen in emancipatiebeleid alleen maar aan relevantie toe te nemen. Hoe vertaalt de staatssecretaris deze grote ambities concreet in het subsidiebeleid? Acht zij de jaarlijks beschikbare middelen toereikend om de eigen ambities waar te maken?

Het kabinet heeft een ambitieus emancipatiebeleid. De doelstellingen en bijbehorende maatregelen heb ik recent met uw Kamer gedeeld in de emancipatienota. Deze hebben ook betrekking op de ambities uit het Regenboogakkoord. Voor het verstrekken van de subsidies vormen de emancipatienota en de onderliggende beleidstheorie een belangrijke inhoudelijke basis. Ik acht de beschikbare middelen toereikend om de ambities van het kabinet waar te maken.

Kan, het liefst in een tabel, inzichtelijk worden gemaakt hoe de middelen die dit kabinet uittrekt zich verhouden tot de middelen die vorige kabinet(ten) uittrokken?

Op de website van Rijksfinanciën kan van elk ministerie en elk begrotingsartikel, waaronder die van het beleidsartikel Emancipatie, de begroting van verschillende jaren worden vergeleken in een handige visualisatie.[2]

Budgetontwikkeling 2020-2027 (bedragen x €1000, standen ontwerpbegroting)

Rutte III			Rutte IV		Schoof I		Jetten I
2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
15.167	14.147	14.541	20.241	20.965	21.777	23.392	46.496

Komen alle extra middelen volledig ten goede aan gender- en lhbti-gelijkheid en hoe verhoudt zich dit tot de in augustus door de premier aangekondigde 35 miljoen extra investeringen in de veiligheid van lhbti-personen?

Zoals minister-president Jetten tijdens de World Pride Human Rights Conference noemde in zijn speech, gaat het om een extra investering van ruim €7,5 miljoen per jaar voor de jaren 2027, 2028 en 2029 voor veiligheid van lhbtiq+-personen.[3] Deze extra middelen zijn onderdeel van de totale begroting die beschikbaar is voor gender- en lhbtiq+-gelijkheid. Tijdens een ander moment gedurende de World Pride is per abuis het bedrag van 35 miljoen genoemd.

[2] Vergelijk jaren | Ministerie van Financiën - Rijksoverheid
[3] Speech by Prime Minister Rob Jetten at the opening of the WorldPride Human Rights Conference | Government.nl

Inbreng van de leden van de PVV-fractie
De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris van 24 september 2026, de bijbehorende ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032 en de beslisnota. Deze leden hebben de volgende vragen.

De huidige subsidieregeling vervalt per 1 januari 2027. De staatssecretaris stelt een nieuwe vijfjarige regeling voor om zo met financiële ondersteuning aan maatschappelijke organisaties bij te dragen aan initiatieven en samenwerkingen die de gelijkwaardigheid van vrouwen en lhbtiq+-personen bevorderen. In de beslisnota wordt daarnaast een alliantiesubsidie voorgesteld als onderdeel van een versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid, met een claim van 1 miljoen euro voor drie opeenvolgende jaren.

De acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren is in enkele jaren dramatisch gedaald; in meerdere regio's van ongeveer 70 procent naar 50 procent. Dat is geen toeval. Het is het voorspelbare gevolg van jarenlange massa-immigratie uit culturen waarin vrouwenrechten, homoseksualiteit en gelijkwaardigheid ondergeschikt zijn aan een intolerante ideologie. Terwijl dit kabinet miljoenen blijft pompen in Regenboogsteden, Veilige Steden en bewustwordingscampagnes, worden de echte oorzaken zorgvuldig vermeden. Falende integratie en de import van opvattingen die haaks staan op Nederlandse normen en waarden worden niet aangepakt. Ondanks al die miljoenen worden de problemen niet kleiner, maar groter.

Welke concrete, meetbare resultaten heeft de regeling 2022-2027 opgeleverd? Graag een overzicht per jaar van de verstrekte subsidies, de ontvangers en de gerealiseerde effecten op veiligheid en gelijkwaardigheid.

De huidige regeling loopt nog en wordt volgend jaar geëvalueerd, maar nu zijn er al onderzoeken beschikbaar die het emancipatiebeleid onderbouwen. De afgelopen periode zijn bijvoorbeeld onderzoeken naar effectiviteit en doelmatigheid gedaan. Bij brief van 5 maart 2025 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de midtermevaluatie van de allianties onder de huidige regeling. Ook heb ik uw kamer bij brief van 29 september 2025 geïnformeerd over de uitkomsten van de Periodieke Rapportage Emancipatiebeleid 2018-2025[4] waarin de volle breedte van het emancipatiebeleid is doorgelicht op effectiviteit en doelmatigheid. Daaruit blijkt dat het emancipatiebeleid aannemelijk heeft bijgedragen aan maatschappelijke verandering en dat het beleid goed aansluit bij wetenschappelijke inzichten.

De subsidieregeling 2022-2027 wordt volgend jaar geëvalueerd. Ik zal de Kamer over de uitkomsten van de evaluatie informeren wanneer die is afgerond. Daarbij zal ik ook ingaan op effectiviteit en doelmatigheid van de regeling.

[4] Kamerstukken II, 2025/2026, 30420, nr. 433

Hoeveel geld is de afgelopen vijf jaar uitgegeven aan de huidige regeling en aan vergelijkbare projecten, en wat is het aantoonbare effect op de veiligheid van vrouwen en homoseksuelen op straat, op school en in de wijk?

In de periode 2022-2025 is in totaal een bedrag van € 67,9 miljoen uitgegeven aan subsidies. Voor wat betreft de effecten verwijs ik in algemene zin naar mijn antwoord op vraag 1 van de PVV-fractie. Op het gebied van de veiligheid van vrouwen en lhbtiq+ personen, blijkt uit de Periodieke Rapportage Emancipatiebeleid 2018-2025 dat de doeltreffendheid van de inzet op dit thema aannemelijk is. Ook de recente evaluaties van de programma's Veilige Steden en Regenboogsteden onderschrijven dat deze over het algemeen doeltreffend en doelmatig zijn.[5]

Op welke specifieke cijfers en onderzoeken baseert de staatssecretaris de stelling dat gelijkwaardigheid 'niet overal in de samenleving effectief is'? Graag de bronnen en de kerncijfers.

Uit de meest recente Emancipatiemonitor 2024[6] en Lhbtiqa+-monitor 2026[7] blijkt dat vrouwen en lhbtiq+ personen nog altijd geen gelijkwaardige maatschappelijk positie hebben. Op OCW in Cijfers[8] vindt u een overzicht van de belangrijkste indicatoren van het emancipatiebeleid, gebaseerd op deze monitors en andere onderzoeken. Zo zijn vrouwen bijvoorbeeld minder vaak financieel onafhankelijk dan mannen (60 tegenover 78 procent) en ervaren lhbtiq+ personen twee tot vier keer vaker discriminatie dan cisgender heteroseksuele personen.

Hoeveel geld is er in totaal gereserveerd voor de nieuwe regeling 2027-2032?

Voor de nieuwe regeling is in totaal ca. € 121 miljoen beschikbaar, voor de totale periode 2027-2032.

Welke criteria hanteert de staatssecretaris bij de selectie van organisaties en hoe wordt een gelijk speelveld geborgd zodat niet steeds dezelfde clubs de subsidies ontvangen?

Bij het beoordelen van subsidieaanvragen wordt gebruik gemaakt van het beoordelingskader dat in de ontwerpregeling is opgenomen. In de bijlage van de ontwerpregeling zijn de beoordelingskaders verder toegelicht en uitgewerkt. In bijlage 1 zijn de criteria voor alliantiesubsidies uitgewerkt, in bijlage 2 zijn de criteria voor de subsidies lhbtiq+-veiligheid uitgewerkt, en in bijlage 3 zijn de criteria voor projectsubsidies uitgewerkt. Daar wordt onder andere gekeken naar effectiviteit en impact van de voorgestelde plannen.

Welke lessen uit de afgelopen periode zijn daadwerkelijk verwerkt in de nieuwe regeling, en welke concrete aanpassingen zijn daaruit voortgekomen?

---

[5] Kamerstukken II, 2025/2026, 30420, nr. 450
[6] Kamerstukken II, 2024/2025, 30420, nr. 412
[7] Kamerstukken II, 2026/2027, 30420, nr. 467
[8] Zie https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/emancipatie

In de algemene toelichting van de ontwerpregeling heb ik beschreven welke lessen uit de afgelopen periode zijn verwerkt in de nieuwe regeling, en tot welke aanpassingen dat heeft geleid. Zie bijvoorbeeld het kopje “3. Evaluaties” en het kopje “4. Fundamentele wijzigingen”.

Hoe wordt voorkomen dat subsidies terechtkomen bij projecten zonder aantoonbaar resultaat en welke sancties of terugvorderingsmogelijkheden zijn opgenomen als de doelen niet worden gehaald?

Voor wat betreft de beoordeling van subsidieaanvragen verwijs ik mijn eerdere antwoord op de vraag van de leden van de PVV-fractie over de beoordelingscriteria en de selectie van organisaties. Daarnaast geldt dat organisaties en instellingen die subsidie ontvangen moeten voldoen aan verplichtingen, zoals het tussentijds rapporteren over de voortgang. Na afloop van de activiteiten wordt aan de hand van verantwoording gecontroleerd of de activiteiten volledig zijn uitgevoerd. Indien blijkt dat activiteiten niet, of niet geheel zijn uitgevoerd, wordt de subsidie gekort of teruggevorderd.

Is de staatssecretaris bereid de Kamer jaarlijks te informeren over de besteding, de ontvangers en de meetbare effecten van deze regeling? Zo nee, waarom niet?

Dit gebeurt in de voortgangsrapportages van de Emancipatienota. Daarin informeer ik de Kamer jaarlijks over de voortgang van het Emancipatiebeleid en neem ik waar passend en nodig ook updates mee over subsidieprojecten.

Waarom wordt gekozen voor voortzetting van financiële ondersteuning aan maatschappelijke organisaties in plaats van een evaluatie die eerst aantoont dat de vorige regeling effectief was?

In de algemene toelichting op de subsidieregeling beschrijf ik de noodzaak en onderbouwing van de keuze het maatschappelijk middenveld te blijven steunen. Er ligt een aantal evaluaties, zoals de Periodieke Rapportage Emancipatiebeleid 2018-2025[9] en de mid-termevaluatie, die voldoende onderbouwen dat steun aan het maatschappelijk middenveld via allianties van maatschappelijke organisaties bijdraagt aan het behalen van de emancipatiedoelen. Ik verwijs naar de algemene toelichting voor een uitgebreid overzicht hiervan.

Welke afspraken zijn gemaakt over de alliantiesubsidie van 1 miljoen euro en hoe wordt geborgd dat dit samenwerkingsverband concrete veiligheidsverbeteringen oplevert in plaats van alleen overleg en rapportages?

[9] Kamerstukken II, 2025/2026, 30420, nr. 433

De voorwaarden voor het aanvragen van de alliantiesubsidies en de beoordelingscriteria zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van de subsidieregeling. De beoordelingscriteria zijn ook nader toegelicht in bijlage 1 van de ontwerpregeling.

De leden van de PVV-fractie wachten de antwoorden af.

Inbreng van de leden van de JA21-fractie
De leden van de JA21-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032. Deze leden hebben de volgende vragen.

Noodzaak, effectiviteit en financiële onderbouwing
De leden van de JA21-fractie vragen welke aantoonbare verbeteringen de bestaande subsidieregeling heeft opgeleverd voor de veiligheid, rechtspositie en maatschappelijke participatie van vrouwen en lhbtiq+-personen. Kan de staatssecretaris onderscheid maken tussen uitgevoerde activiteiten, bereikte personen en daadwerkelijk vastgestelde maatschappelijke effecten?

De huidige regeling loopt nog en wordt volgend jaar geëvalueerd. Toch zijn er al onderzoeken beschikbaar die het emancipatiebeleid onderbouwen. De afgelopen periode zijn bijvoorbeeld onderzoeken naar effectiviteit en doelmatigheid gedaan. Bij brief van 5 maart 2025 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de midtermevaluatie van de allianties onder de huidige regeling. Ook heb ik uw kamer bij brief van 29 september 2025 geïnformeerd over de uitkomsten van de Periodieke Rapportage Emancipatiebeleid 2018-2025[10] waarin de volle breedte van het emancipatiebeleid is doorgelicht op effectiviteit en doelmatigheid. Daaruit blijkt dat het emancipatiebeleid aannemelijk heeft bijgedragen aan maatschappelijke verandering en dat het beleid goed aansluit bij wetenschappelijke inzichten.

De subsidieregeling 2022-2027 wordt volgend jaar geëvalueerd. Ik zal de Kamer over de uitkomsten van de evaluatie informeren wanneer die is afgerond. Daarbij zal ik ook ingaan op effectiviteit en doelmatigheid van de regeling.

Welke interventies zijn aantoonbaar effectief gebleken, welke onvoldoende en welke worden daarom niet voortgezet?

Ik verwijs naar mijn vorige antwoord.

Welke alternatieven voor voortzetting van de subsidieregeling zijn onderzocht?

In de algemene toelichting licht ik mijn keuze voor voortzetting toe. Deze is gebaseerd op de bevindingen van de evaluaties en op de constatering dat de maatschappelijke opgaven op het gebied van gendergelijkheid en lhbtiq+-gelijkheid blijven bestaan. Een subsidieregeling is een

[10] Kamerstukken II, 2025/2026, 30420, nr. 433

van verschillende beleidsinstrumenten het kabinet inzet om emancipatiebeleid te ondersteunen. U kunt het geheel van onze inzet teruglezen in de emancipatienota.

Normverandering, keuzevrijheid en inhoudelijke afbakening
De leden van de JA21-fractie lezen dat normverandering, het tegengaan van stereotype denkbeelden en het opheffen van schadelijke normen belangrijke onderdelen van de regeling zijn. Wie bepaalt welke normen schadelijk zijn en aan welke objectieve criteria wordt dat getoetst? Hoe wordt onderscheid gemaakt tussen discriminatie of uitsluiting enerzijds en rechtmatige verschillen in overtuiging, levensbeschouwing en persoonlijke voorkeur anderzijds?

Schadelijke normen zien op ongelijke machtsverhoudingen, gendernormen en stereotype denkbeelden die gelijkwaardigheid en keuzevrijheid belemmeren, of discriminatie en geweld normaliseren. Dit staat los van verschillen in overtuigingen, levensbeschouwing of persoonlijke voorkeur. De aanvragen van de subsidieregeling worden verder beoordeeld op basis van de criteria die in de ontwerpregeling en de beoordelingskaders in de bijlage bij de regeling worden gepubliceerd.

De leden van de JA21-fractie vragen hoe wordt gewaarborgd dat gesubsidieerde activiteiten de keuzevrijheid van burgers respecteren, ook wanneer zij kiezen voor een traditionele rolverdeling binnen hun gezin. Kan de staatssecretaris bevestigen dat een vrijwillige keuze voor deeltijdwerk, zorgtaken of een traditioneel gezinsleven niet op zichzelf wordt aangemerkt als een schadelijke norm die met overheidssubsidie moet worden veranderd?

Ja, dat kan ik bevestigen. Het beleid richt zich juist op het wegnemen van belemmeringen die de keuze onvrij maken. De regeling omschrijft financiële onafhankelijkheid als voorwaarde die mensen in staat stelt eigen keuzes te maken. En richt zich op normen die vrouwen belemmeren in hun keuzevrijheid en gelijkwaardigheid op het gebied van economische zelfstandigheid. Vrouwen moeten uiteindelijk zelf hun eigen keuzes kunnen maken.

De toelichting stelt dat normen en stereotype denkbeelden de grondoorzaak zijn van de problemen waarop het emancipatiebeleid zich richt. Op welke empirische onderbouwing berust deze brede conclusie? Hoe worden andere verklaringen, zoals sociaal-economische omstandigheden, religieuze opvattingen, culturele factoren en tekortschietende handhaving, meegewogen?

Tal van onderzoeken, verdragen en wetten wijzen erop: wie werk wil maken van het vergroten van de gelijkwaardigheid en veiligheid voor lhbtiq+ personen en vrouwen, moet beginnen bij het aanpakken van de grondoorzaken van ongelijkwaardigheid en

discriminatie.[11, 12, 13, 14, 15, 16] Ongelijkwaardigheid en onveiligheid hangen onder andere samen met stereotype denkbeelden, bestaande machtsverhoudingen en beperkende normen, waarden en opvattingen rondom mannelijkheid en vrouwelijkheid. Uit onderzoek in Nederland en uit internationaal onderzoek blijkt dat stereotype denkbeelden over vrouwen en lhbtiq+ personen en een negatieve houding tegenover seksuele- en genderdiversiteit ook samenhangt met verschillende sociale en demografische factoren, zoals de factoren die in deze vraag worden genoemd. Zo zijn religieuze mensen negatiever dan niet-religieuze mensen, jongeren positiever dan ouderen en mbo-opgeleide opgeleide mensen negatiever dan hbo- en wo-opgeleide mensen.[17] Tussen groepen bestaan verschillen in opvattingen, maar ook binnen groepen zijn opvattingen vaak uiteenlopend. De regeling stimuleert het bevorderen van gelijkwaardigheid en keuzevrijheid en heeft oog voor de diversiteit binnen de doelgroepen.

Intersectionaliteit en gelijke toegang tot subsidies
De leden van de JA21-fractie vragen hoe wordt voorkomen dat instemming met een bepaalde maatschappelijke of ideologische benadering feitelijk een voorwaarde wordt voor subsidieverlening. Kunnen organisaties die gelijke behandeling en veiligheid bevorderen, maar kritisch staan tegenover onderdelen van de gehanteerde beleidstheorie, op gelijke voet meedingen?

De regeling stelt geen eis aan de opvattingen van een organisatie. De regeling schrijft voor dat activiteiten in belangrijke mate bijdragen aan gelijke behandeling, gelijke rechten en gelijke kansen en aansluiten bij de beleidsprioriteiten en de beleidstheorie.

Hoe worden beoordelaars geselecteerd en hoe worden onafhankelijkheid en het voorkomen van belangenverstrengeling gewaarborgd?

Aanvragen worden door een ambtelijke beoordelingscommissie beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria die zijn gepubliceerd en toegelicht in de bijlages van de subsidieregeling. De scores en beoordelingen worden teruggekoppeld aan aanvragers. Over de uitkomsten van de beoordelingen in de alliantiesubsidies informeer ik de Kamer.

---

[11] The Office of the High Commissioner for Human Rights. Gender stereotyping- OHCHR and women's human rights and gender equality. https://www.ohchr.org/en/women/gender-stereotyping
[12] Stewart, R., Wright, B., Smith, L., Roberts, S., & Russell, N. (2021). Gendered stereotypes and norms: A systematic review of interventions designed to shift attitudes and behaviour. Heliyon, 7(4), e06660. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e06660
[13] Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (het Verdrag van Istanboel). https://wetten.overheid.nl/BWBV0006074/2016-03-01#Verdrag_2
[14] Richtlijn (EU) 2024/1385 inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj
[15] Aanbeveling CM/Rec (2010)5 van de Raad van Europa over maatregelen ter bestrijding van discriminatie op grond van seksuele geaardheid of genderidentiteit. https://www.coe.int/en/web/sogi/rec-2010-5
[16] Aanbeveling CM/Rec (2025)7 van de Raad van Europa over gelijke rechten voor intersekse personen. https://search.coe.int/cm?i=091259488028b934
[17] SCP (2022). Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa. Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa 2022 | Sociaal en Cultureel Planbureau

Veiligheid en gesloten gemeenschappen
De leden van de JA21-fractie onderschrijven het belang van bescherming tegen geweld en intimidatie. Deze leden vragen waarom de afzonderlijke veiligheidssubsidie vooral wordt gericht op veiligheid binnen en tijdens de interactie met instanties. Hoe sluit deze inzet aan op bedreiging, straatintimidatie, geweld en het vermijden van bepaalde buurten of openbare gelegenheden?

Er wordt zeker niet enkel ingezet op veiligheid binnen en tijdens interactie met instanties. Voor dit specifieke spoor binnen de versterkte aanpak is gekozen om er uitvoering aan te geven door een zogenoemd samenwerkingsverband. In de kamerbrief en het eindrapport van 10 december 2025 over de versterkte aanpak,[18] staat beschreven dat er meerdere sporen, thema's en aandachtsgebieden zijn, zoals veiligheid in de publieke ruimte en online. Ik licht in de Kamerbrief over de versterkte aanpak van 17 november jl.

Welke afstemming vindt plaats met de minister van Justitie en Veiligheid, politie en gemeenten? (2026D46083, p. 5, 29 en 39, artikel 3.1 en de toelichting daarop.)

De versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid is een samenwerking tussen mijzelf en de minister van Justitie en Veiligheid. Er is dus afstemming en samenwerking tussen onze ministeries, en met de verschillende instanties zoals de politie. Verder werken we op lokaal niveau aan veiligheid van lhbtiq+-personen door onder andere het programma Regenboogsteden.[19]

Een van de speerpunten betreft emancipatie in meer gesloten gemeenschappen. Welke gemeenschappen worden hiermee bedoeld en op welke gegevens wordt de selectie gebaseerd?

In gesloten gemeenschappen kan er sprake zijn van patriarchale en sterk hiërarchische verhoudingen, en traditionele rolopvattingen over mannen en vrouwen. Deze gemeenschappen kunnen binnen elke culturele, religieuze of etnische groep in Nederland voorkomen.

Ik heb in de toelichting bij de ontwerpregeling opgenomen wat ik versta onder het van binnenuit bevorderen van emancipatie. Dit dient in elk geval de grondoorzaken van ongelijkheid aan te pakken, zoals schadelijke traditionele rolpatronen, sociale controle en gebrek aan zelfbeschikking, en dit dient tot stand te komen vanuit de gemeenschappen zelf, met ervaringsdeskundigen en op basis van gelijkwaardigheid. Bij de beoordeling let ik op deze aspecten.

In hoofdstuk 2 van de ontwerpregeling staat het volledige beoordelingskader opgenomen en die is verder uitgewerkt in de tabel in bijlage 1 bij de ontwerpregeling.

[18] Kamerstukken II, 2025-2026, 30 420, nr. 437
[19] [PM brief regenboogsteden]

Hoe wordt verzekerd dat projecten ook vrouwen en homoseksuelen bereiken die binnen hun familie of gemeenschap onder druk staan?

De alliantie dient gericht te zijn op het aanpakken van de grondoorzaken van ongelijkheid zoals schadelijke traditionele rolpatronen, sociale controle en gebrek aan zelfbeschikking, en dit dient tot stand te komen vanuit de gemeenschappen zelf, met ervaringsdeskundigen en op basis van gelijkwaardigheid. Door dit van binnenuit de gemeenschap te stimuleren worden juist moeilijk bereikbare groepen beter bereikt.

Worden religieus en cultureel gemotiveerde afwijzing, waaronder binnen orthodox-islamitische gemeenschappen, expliciet betrokken bij de probleemanalyse wanneer onderzoeksgegevens daartoe aanleiding geven?

In de beoordeling van allianties en projecten dient de effectiviteit van de interventies zo goed mogelijk te worden onderbouwd. Dit kan op basis van ervaringen van onderbouwde en representatieve praktijkervaring, relevante wetenschappelijke onderzoeken en evaluaties van eerdere succesvolle projecten. Alle relevante kennis dient dus te worden meegenomen.

Hoe wordt voorkomen dat moeilijk bereikbare groepen buiten beeld blijven terwijl subsidie vooral terechtkomt bij organisaties en deelnemers die al goed bereikbaar zijn? (2026D46083, p. 2 en 34-35, artikel 2.1, eerste lid, onderdeel f, en de toelichting daarop.)

Ik verwijs naar mijn eerdere antwoord op de vraag van de leden van de Ja21-fractie over de selectiecriteria die worden gehanteerd op dit punt. In hoofdstuk 2 van de ontwerpregeling staat het volledige beoordelingskader opgenomen en die is verder uitgewerkt in de tabel in bijlage 1 bij de ontwerpregeling. Specifiek voor gesloten gemeenschappen geldt dat de alliantie zich dient te richten op het aanpakken van de grondoorzaken van ongelijkheid zoals schadelijke traditionele rolpatronen, sociale controle en gebrek aan zelfbeschikking, en dit dient tot stand te komen vanuit de gemeenschappen zelf, met ervaringsdeskundigen en op basis van gelijkwaardigheid. Door dit van binnenuit de gemeenschap te stimuleren worden juist moeilijk bereikbare groepen beter bereikt.

Allianties, subsidieafhankelijkheid en belangenbehartiging
De leden van de JA21-fractie vragen waarom is gekozen voor precies acht allianties met een subsidie van ten minste 2,5 miljoen euro per alliantie voor vijf jaar.

Ik heb verschillende opties overwogen en ter consultatie voorgelegd aan maatschappelijke organisaties. In deze regeling kies ik ervoor om vast te houden aan acht allianties, mede omdat de organisaties die in januari en februari 2026 zijn geconsulteerd onder andere aangaven op deze manier effectiever te kunnen zijn. Ik vind het belangrijk om het maatschappelijk middenveld hierin goed te horen. Zij gaven in hun reacties onder andere aan veel waarde te hechten aan meerstemmigheid van organisaties en het thematisch werken.

Voor verdere uitleg rondom de allianties verwijs ik naar de algemene toelichting waarin hier uitgebreid op in ga.

Hoe wordt voorkomen dat gevestigde subsidieontvangers door de ervaringseisen en de nadruk op eerdere prestaties een structurele voorsprong krijgen op nieuwe organisaties?

In de periode 2027-2032 vindt een nieuwe beoordeling plaats van aanvragen voor alliantiesubsidie. De aanvragen worden uniform beoordeeld op grond van het beoordelingskader in bijlage 1 van de subsidieregeling. Ik zorg hiermee voor een gelijk speelveld voor alle aanvragen.

De leden van de JA21-fractie zien dat de eis dat organisaties ten minste tien procent van hun inkomsten uit andere bronnen dan subsidies van de staatssecretaris verkrijgen, kan worden versoepeld. Tellen subsidies van andere ministeries, gemeenten en provincies mee als dergelijke andere inkomsten?

Ja, die tellen mee.

Zo ja, hoe draagt deze eis dan bij aan het verminderen van afhankelijkheid van publieke middelen?

De eis van ten minste 10% inkomsten uit andere bronnen dan door mij verstrekte subsidies is bedoeld om maatschappelijke organisaties aan te moedigen om voor hun financiering verder te kijken dan mijn subsidies. Het is namelijk kwetsbaar als een organisatie voor 100% afhankelijk is van subsidies vanuit een enkele subsidieverstrekker en er geen prikkel is om andere geldbronnen te benutten of te creëren.

In welke bijzondere situaties kan een lager percentage worden toegestaan?

Ik kan u op dit moment geen voorbeeld geven van bijzondere situaties waarin een lager percentage wordt toegestaan, omdat die situatie zich niet heeft voorgedaan.

Inbreng van de leden van de BBB-fractie
De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerpregeling Subsidieregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032 en de daarbij behorende stukken. Deze leden vinden dat iedereen in Nederland veilig moet kunnen leven en gelijk behandeld moet worden. Tegelijkertijd vinden zij dat subsidiegeld zorgvuldig moet worden besteed, dat de overheid terughoudend moet zijn met maatschappelijke beïnvloeding en dat publieke middelen aantoonbaar moeten bijdragen aan concrete maatschappelijke resultaten.

De leden van de BBB-fractie lezen dat de huidige subsidieregeling wordt voortgezet omdat inzet van de Rijksoverheid volgens de staatssecretaris nodig blijft. Deze leden vragen de staatssecretaris concreet uiteen te zetten welke meetbare resultaten met de huidige regeling

zijn bereikt en welke maatschappelijke verbeteringen zonder deze subsidieregeling niet zouden zijn gerealiseerd.

De leden van de BBB-fractie lezen daarnaast dat uit evaluaties blijkt dat de allianties als 'relatief doelmatig' worden beschouwd, terwijl tegelijkertijd wordt aangegeven dat harde conclusies over de effectiviteit lastig zijn vast te stellen. Kan de staatssecretaris nader toelichten hoe zij in dat licht tot de conclusie komt dat voortzetting van deze subsidieconstructie gerechtvaardigd is?

In de algemene toelichting op de subsidieregeling beschrijf ik de noodzaak en onderbouwing van de keuze het maatschappelijk middenveld te blijven steunen. Er liggen een aantal evaluaties, zoals de Periodieke Rapportage Emancipatiebeleid 2018-2025[20] en de mid-termevaluatie, die voldoende onderbouwen dat steun aan het maatschappelijk middenveld via allianties van maatschappelijke organisaties bijdraagt aan het behalen van de emancipatiedoelen. Ik verwijs naar de algemene toelichting voor een uitgebreid overzicht hiervan.

De leden van de BBB-fractie constateren dat zowel evaluaties van de emancipatie-allianties als recente evaluaties van de Regenboogsteden laten zien dat het moeilijk blijft om de daadwerkelijke maatschappelijke effecten van beleid op het gebied van acceptatie en veiligheid vast te stellen. Deze leden vragen waarom het kabinet kiest voor voortzetting en uitbreiding van subsidie-instrumenten waarvan de effectiviteit volgens de beschikbare evaluaties slechts beperkt aantoonbaar is. Welke objectieve resultaten moeten over vijf jaar bereikt zijn om deze regeling als succesvol te kunnen bestempelen?

Het emancipatiebeleid is voorwaardenscheppend van aard. Dit wil zeggen dat het beleid slechts de juiste voorwaarden kan scheppen waarbinnen emancipatie kan plaatsvinden. Emancipatie is op zichzelf immers een maatschappelijke beweging, gedragen door burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en (mede)overheden. Hoewel het voorwaardenscheppende karakter van het emancipatiebeleid harde effectmetingen en het vaststellen van causale verbanden lastig maakt, blijkt uit de evaluaties van subsidieactiviteiten zoals de allianties en Regenboogsteden dat het wél aannemelijk is dat zij doeltreffend zijn. De Periodieke Rapportage Emancipatiebeleid 2018-2025 waarschuwt bovendien dat bezuinigen op de allianties juist een risico geeft op blijvende schade aan de maatschappelijke emancipatie-infrastructuur.[21] Ook in de komende vijf jaar blijf ik ernaar streven dat de nieuwe subsidieregeling zo doeltreffend en doelmatig mogelijk is.

De leden van de BBB-fractie constateren dat acht allianties voor een periode van vijf jaar subsidie kunnen ontvangen en dat deze subsidies kunnen oplopen tot miljoenen euro's per alliantie. Deze leden vragen hoe wordt voorkomen dat opnieuw voornamelijk een beperkte

[20] Kamerstukken II, 2025/2026, 30420, nr. 433
[21] Kamerstukken II, 2025/2026, 30420, nr. 433, pagina 136

groep reeds gevestigde organisaties voor langere tijd afhankelijk wordt van overheidssubsidies.

Bij het beoordelen van subsidieaanvragen wordt gebruikgemaakt van het beoordelingskader dat in de ontwerpregeling is opgenomen. In de bijlage van de ontwerpregeling zijn de beoordelingskaders verder toegelicht en uitgewerkt. In bijlage 1 zijn de criteria voor alliantiesubsidies uitgewerkt, in bijlage 2 zijn de criteria voor de subsidies lhbtiq+-veiligheid uitgewerkt, en in bijlage 3 zijn de criteria voor projectsubsidies uitgewerkt. Daar wordt onder andere gekeken naar effectiviteit en impact van de voorgestelde plannen.

De leden van de BBB-fractie vragen tevens hoeveel organisaties in de huidige subsidieperiode meer dan 1 miljoen euro aan subsidie hebben ontvangen en hoeveel van deze organisaties naar verwachting ook onder de nieuwe regeling in aanmerking kunnen komen voor financiering.

In de huidige subsidieregeling ontvangen de 8 allianties over de gehele looptijd meer dan 1 miljoen euro aan subsidie over de gehele looptijd. Ik kan niet vooruitlopen op nog in te dienen aanvragen. Ingediende aanvragen worden conform het beoordelingskader in bijlage 1 van de ontwerpregeling beoordeeld.

De leden van de BBB-fractie lezen verder dat gesubsidieerde organisaties onder meer een rol kunnen vervullen bij agendering, vertegenwoordiging, beleidsadvies en beïnvloeding van maatschappelijke normen. Kan de staatssecretaris aangeven hoe wordt gewaarborgd dat belastinggeld niet wordt ingezet voor politieke of ideologische lobbyactiviteiten richting overheden en volksvertegenwoordigers?

Het maatschappelijk middenveld speelt een belangrijke rol in het agenderen van maatschappelijke problemen, het vertegenwoordigen van groepen en hun belangen, en het bijdragen aan normstelling op het terrein van gendergelijkheid en lhbtiq+-gelijkheid. Dergelijke activiteiten zijn zinvol voor de bredere samenleving en een gezonde democratie, en zijn daarom subsidiabel onder de regeling.

De leden van de BBB-fractie lezen dat subsidieaanvragen onder meer worden beoordeeld op thema's als normverandering, gendertransformatieve benaderingen, intersectionaliteit, empathie en het tegengaan van stereotype denkbeelden. Deze leden vragen de staatssecretaris hoe dergelijke begrippen objectief kunnen worden beoordeeld en welke concrete, toetsbare criteria hierbij worden gehanteerd. De leden van de BBB-fractie vragen voorts wie bepaalt wat in de praktijk moet worden verstaan onder een ‘schadelijke norm’ of een ‘stereotiep denkbeeld’. Op basis van welke objectieve maatstaven gebeurt dit?

De invulling van wat onder een schadelijke norm of stereotiep denkbeeld wordt verstaan, rust op objectieve, breed gedragen maatschappelijke en wetenschappelijke maatstaven. Wettelijke en wetenschappelijke pijlers onderbouwen het beleid. Data en onderzoek van het SCP, CBS

en universiteiten zijn de wetenschappelijke pijlers. De structurele ondervertegenwoordiging van vrouwen in topfuncties, de verschillen in financiële onafhankelijkheid, of de onveiligheid van specifieke groepen zijn dankzij wetenschappelijke inzichten in kaart te brengen. Artikel 1 van de Grondwet, het Istanbul-verdrag tegen geweld tegen vrouwen en het VN-Vrouwenverdrag zijn belangrijke wettelijke pijlers die het juridische kader mede vormgeven voor onze inzet.

De leden van de BBB-fractie vragen daarnaast waarom het begrip intersectionaliteit zo nadrukkelijk terugkomt in de beoordelingskaders van de regeling. Welke toegevoegde waarde heeft dit begrip volgens de staatssecretaris voor het daadwerkelijk verbeteren van de positie van mensen in de praktijk?

Intersectionaliteit betekent dat verschillende vormen van ongelijkheid, zoals op basis van gender, afkomst, seksuele oriëntatie of beperking, elkaar kunnen kruisen en versterken. Door dit perspectief mee te nemen in het beoordelingskader stimuleren we organisaties om rekening te houden met de bestaande diversiteit en de verschillende vormen van uitsluiting waarmee mensen te maken kunnen hebben. Dit draagt bij aan meer inclusieve en effectieve interventies op het gebied van lhbtiq+ emancipatie en gendergelijkheid. Het belang hiervan komt tevens naar voren uit evaluaties en consultatie. De Periodieke Rapportage Emancipatiebeleid 2018-2025[22] heeft intersectionaliteit aangewezen als lacune in het huidige beleid rondom de alliantieregeling en de geconsulteerde organisaties gaven een duidelijk signaal over het belang ervan.

De leden van de BBB-fractie lezen dat landelijke spreiding een beoordelingscriterium wordt. Deze leden onderschrijven het belang hiervan, maar vragen hoe wordt voorkomen dat middelen in de praktijk toch vooral terechtkomen bij organisaties die zijn gevestigd in de Randstad. Kan de staatssecretaris een overzicht verstrekken van de regionale verdeling van de subsidiegelden onder de huidige regeling?
Het beoordelingscriterium betreffende de landelijke spreiding ziet op het bereik van de activiteiten, initiatieven en in welke mate deze bijdragen aan de landelijke emancipatie doelstellingen. Dit punt betreft niet de spreiding op vestigingsplaatsen van organisaties.

Kan daarbij specifiek worden aangegeven welk deel van de middelen terechtkwam buiten de vier grote steden?

Deze vraag kan zo niet beantwoord worden. Iedere gehonoreerde subsidie zet op een andere manier in op een vorm van spreiding over het land. Dat kan zowel liggen aan de activiteiten van een project als aan de deelnemende organisaties. Hier houd ik in de beoordelingscriteria rekening mee. Ik kan dat echter niet per subsidie van de afgelopen jaren zo één op één terugrekenen.

De leden van de BBB-fractie vragen voorts hoe initiatieven vanuit kleinere gemeenten,

[22] Kamerstukken II, 2025/2026, 30420, nr. 433

dorpen en regio's daadwerkelijk een eerlijke kans krijgen ten opzichte van professionele subsidieorganisaties met uitgebreide aanvraagcapaciteit.

De leden van de BBB-fractie lezen dat uit de recente evaluatie van het programma Regenboogsteden blijkt dat het moeilijk blijft om vast te stellen of inwoners zich door het beleid daadwerkelijk veiliger voelen. Deze leden vragen welke lessen uit deze evaluatie zijn verwerkt in de voorliggende regeling. De leden van de BBB-fractie lezen daarnaast dat het kabinet heeft aangekondigd twintig extra Regenboogsteden toe te willen voegen en daarvoor aanvullende middelen beschikbaar te stellen. Deze leden vragen hoe deze uitbreiding zich verhoudt tot de voorliggende subsidieregeling. Dreigt hierdoor geen overlap van subsidiestromen, projecten, uitvoeringsorganisaties en netwerken? Op welke wijze worden dubbelingen voorkomen?

Het programma Regenboogsteden (inclusief de uitbreiding daarvan) en de subsidieregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027-2032 vullen elkaar aan. De financiële bijdrage vanuit het programma Regenboogsteden gaat rechtstreeks naar gemeenten voor de lokale uitvoering van beleid waarbij lokale cofinanciering in de vorm van eigen middelen of capaciteit verplicht is. De subsidieregeling verstrekt daarentegen subsidies aan maatschappelijke organisaties voor landelijke allianties en projecten. Daarnaast sluit de regeling dubbelfinanciering uit door aanvragen af te wijzen indien voor soortgelijke activiteiten al uit andere bronnen subsidie of een opdracht is verleend. Waar de subsidieregeling zich onder andere richt op de landelijke ontwikkeling van effectieve interventies, stimuleert het programma Regenboogsteden de implementatie hiervan. Hierdoor vindt versterking plaats in plaats van overlap.

De leden van de BBB-fractie constateren dat een meerderheid van de Kamer de afgelopen jaren kritisch is geweest op onderdelen van het transgenderbeleid. Deze leden vragen hoe de staatssecretaris ervoor zorgt dat gesubsidieerde organisaties niet alsnog beleid, normen of maatschappelijke veranderingen nastreven waarvoor geen democratisch draagvlak bestaat.

Ik ondersteun projecten en initiatieven die bijdragen aan gender- en lhbtiq+-gelijkheid in Nederland. Mijn beleid hierin is gebaseerd op internationale mensrechtenverdragen, wetten, wetenschappelijk onderzoek en contact met de samenleving. De weerslag hiervan komt terug in de emancipatienota waarover ik met uw Kamer van gedachten wissel. In een gezonde democratie is dit goed en leidt dat uiteindelijk tot het verduidelijken van mijn opdracht en verantwoordelijkheid als Staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie.

Tot slot vragen de leden van de BBB-fractie hoe de staatssecretaris de grens ziet tussen het bevorderen van gelijke behandeling door de overheid enerzijds en het actief sturen op maatschappelijke opvattingen en normen anderzijds. Welke terughoudendheid acht de staatssecretaris passend wanneer publieke middelen worden ingezet voor normverandering en bewustwordingsactiviteiten?

Het emancipatiebeleid van het kabinet is voorwaardenscheppend van aard. Dat wil zeggen dat de Rijksoverheid groepen in de samenleving in staat stelt om zelf aan hun eigen emancipatie

te werken. De overheid ondersteunt en faciliteert hierin de kracht die al in de samenleving schuilt, ofwel financieel ofwel door het wegenemen van barrières. De kernwaarden van onze democratische rechtsstaat vormen hiervan de basis.

De overheid moet daarbij altijd terughoudend en zorgvuldig omgaan met publieke middelen en helder maken welke doelen met een subsidie worden nagestreefd.

Inbreng van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de ontwerpregeling gender- en lhbtiq+-gelijkheid 2027–2032.Deze leden vinden het van groot belang dat maatschappelijke organisaties voldoende middelen en ruimte krijgen om zich in te zetten voor gender- en lhbtiq+-gelijkheid, emancipatie en veiligheid.

Risico van versplintering
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie zijn positief over de ondersteuning van emancipatieorganisaties en de mogelijkheden voor projectsubsidies, waaronder voor Caribisch Nederland. Tegelijkertijd maken deze leden zich zorgen over het risico op versnippering van middelen en expertise. De ontwerpregeling voorziet in instellingssubsidies voor acht allianties, naast verschillende projectsubsidies.

Hoe voorkomt de staatssecretaris dat deze verdeling leidt tot versnippering en een verminderde slagkracht van maatschappelijke organisaties? Overweegt de staatssecretaris om bijvoorbeeld aan zes in plaats van acht allianties een instellingssubsidie te verstrekken, met daarbinnen ten minste één brede alliantie voor lhbtiq+-emancipatie en één brede alliantie voor vrouwenemancipatie, zodat verschillende vormen van expertise, ervaring en netwerken met elkaar worden verbonden? Zo nee, waarom niet?

Ik heb die optie overwogen en ter consultatie voorgelegd aan maatschappelijke organisaties. In deze regeling kies ik ervoor om vast te houden aan acht allianties, mede omdat de organisaties die in januari en februari 2026 zijn geconsulteerd onder andere aangaven effectiever te kunnen zijn zonder al te veel consolidatie binnen de allianties. Ik vind het belangrijk om het maatschappelijk middenveld hierin goed te horen. Zij gaven in hun reacties onder andere aan veel waarde te hechten aan meerstemmigheid van organisaties en het thematisch werken. Dit sluit aan bij de gedachte dat veel problematiek op het vlak van gendergelijkheid en op het vlak van lhbtiq+-gelijkheid overlapt in de probleemanalyse. Dit is bijvoorbeeld te zien in de gelijke toegang tot de gezondheidszorg, een probleem dat zowel vrouwen als lhbtiq+ personen raakt. Alliantievorming zelf zie ik als het instrument tegen versnippering: een alliantie bundelt twee tot vijf organisaties die vijf jaar lang thematisch samenwerken, dat in de vorige rondes nuttig en werkbaar is gebleken.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie onderschrijven het belang van het thema lhbtiq+-veiligheid en zien dit ook als een relevant thema voor projectsubsidies. Kan de staatssecretaris toelichten waarom ervoor is gekozen hiervoor een afzonderlijke

subsidiecategorie in te richten? Is overwogen om het thema lhbtiq+-veiligheid onder te brengen bij een bredere alliantie voor lhbtiq+-emancipatie en, zo nee, waarom niet?

De keus is hier gemaakt om deze subsidie specifiek te markeren als onderdeel van de versterkte aanpak lhbtiq+-veiligheid. Dit betekent niet dat lhbtiq+-veiligheid geen rol speelt in andere delen van het beleid, of in andere delen van de subsidieregeling. Ik verwijs bijvoorbeeld naar artikel 2.1 van de ontwerpregeling waarin ook veiligheid is benoemd als een domein.

Ambities en beschikbare middelen
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie maken zich zorgen over de verhouding tussen de ambities van het emancipatiebeleid en de beschikbare financiële middelen. Het emancipatiebudget bedraagt al jaren ongeveer 20 miljoen euro per jaar, terwijl de uitdagingen op het gebied van gender- en lhbtiq+-gelijkheid, discriminatie en veiligheid groot zijn.

Is het kabinet bereid om het emancipatiebudget met minimaal 25 procent te verhogen, van ca. 20 naar 25 miljoen per jaar, om zo het hoofd te bieden aan de actuele uitdagingen op emancipatiegebied, om uitvoering te geven aan de ambities uit het Regenboogakkoord en het coalitieakkoord en om te voorkomen dat het scala aan alliantie- en projectsubsidies uit de subsidieregeling leidt tot versplintering en beperkte impact?

Dit kabinet heeft een ambitieus emancipatiebeleid. In de emancipatienota 2027-2030 heb ik dit voor de komende jaren uiteengezet. De hierin opgenomen ambities en te bereiken doelstelling zijn afgestemd op de beschikbare beleidscapaciteit nu en in de toekomst. Daarnaast investeert dit kabinet de komende jaren fors in het emancipatiebeleid. In dit kader is onder andere voor de aanpak van geweld tegen vrouwen en de versterkte aanpak lhbtiq+ veiligheid het budget voor 2027 met € 23,3 miljoen verhoogd.

Betrokkenheid van maatschappelijke organisaties
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie lezen dat de nieuwe regeling voorziet in meer sturing op allianties, zodat deze beter aansluiten bij het beleidskader en de beleidstheorie van het ministerie van OCW. Deze leden benadrukken het belang van het uitgangspunt ‘niets over ons zonder ons’. Maatschappelijke organisaties zijn niet alleen uitvoerders van emancipatiebeleid, maar leveren vanuit hun expertise, ervaringen en achterban ook een essentiële bijdrage aan de ontwikkeling ervan.

Bij de voorbereiding van de regeling is gebruikgemaakt van evaluaties en een uitvraag onder belanghebbenden. Kan de staatssecretaris toelichten op welke wijze de inbreng van maatschappelijke organisaties is verwerkt in de ontwerpregeling?

In de ontwerpregeling is een aantal zaken gewijzigd ten opzichte van de huidige regeling. Deze staan onder het kopje “4. Fundamentele wijzigingen” toegelicht. Hierin is ook de

inbreng van de maatschappelijke organisaties betrokken. Verder is de inbreng ook gebruikt om te toetsen wat wel goed gaat in de huidige regeling en wat dus niet hoeft te veranderen.

Hoe waarborgt de staatssecretaris dat allianties en maatschappelijke organisaties niet alleen worden ingekaderd om aan te sluiten bij het beleid van het ministerie, maar dat hun eigen inzichten en de wensen en behoeften van vrouwen en lhbtiq+-personen ook nadrukkelijk worden meegenomen bij de vorming van het beleid, de beleidstheorie en de subsidieregeling? Hoe wordt deze betrokkenheid gedurende de looptijd van de regeling gewaarborgd?

In de totstandkoming van de subsidieregeling zijn verschillende maatschappelijke organisaties van vrouwen en lhbtiq+ personen betrokken en geconsulteerd. Ook zijn diverse perspectieven uit het Intersectioneel Netwerk Co-creatie en vanuit Caribische delen van het Koninkrijk opgehaald. Ook voor de totstandkoming van de beleidstheorie zijn, naast wetenschappers en kennisinstituten, enkele vrouwen- en lhbtiq+-organisaties geconsulteerd.
Voor de vorming van beleid haal ik doorlopend verschillende perspectieven op, zo ook voor de emancipatienota. In de context van deze subsidieregeling gaat OCW met de verschillende allianties van emancipatieorganisaties partnerschappen aan. Binnen deze partnerschappen onderhoudt OCW regelmatig contact met vertegenwoordigers van vrouwenorganisaties en lhbtiq+-organisaties. Ook dit biedt gelegenheid om over en weer kansen en uitdagingen voor het emancipatiebeleid te signaleren en om elkaars effectiviteit te versterken.